

مذاکرات مجلس شورای ملی

صورت مشروح مذاکرات مجلس شورای ملی روز ۳ شنبه سوم خرداد ماه ۱۳۳۹

فهرست مطالب :

- ۱ - تصویب صورت مجلس
  - ۲ - مذاکره در گزارش کمیسیون بهداری راجع به تشکیل نظام پزشکی
  - ۳ - تقدیم يك فقره لایحه بوسیله آقای معاون وزارت راه
  - ۴ - بقیه مذاکره و تصویب گزارش کمیسیون بهداری راجع به نظام پزشکی و ارسال به مجلس سنا
  - ۵ - شور دوم و تصویب گزارش کمیسیون کشور راجع باعطای اختیار بافسران شهربانی جهت وصول جرائم رانندگی و ارسال بمجلس سنا
  - ۶ - طرح گزارش کمیسیون امور خارجه راجع باجازه استخدام صد نفر کارمند جهت وزارت امور خارجه
  - ۷ - تعیین موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه
- مجلس دو ساعت پیش از ظهر بریاست آقای رضا حکمت تشکیل گردید

۱ - تصویب صورت مجلس

رئیس - صورت غائبین جلسه قبل قرائت میشود .

(بشرح زیر خوانده شد)

غائبین با اجازه - آقایان : دادگر - قوام - دکتر امین کاظم شیبانی - سنندجی - محمودی - بهادری - مجید ابراهیمی دکتر عدل - موسوی - ذوالفقاری - شادلو - بزرگ ابراهیمی - خرازی - اریه - غضنفری - آقایان - اورنگ تیمورتاش - پردلی .

غائبین بی اجازه - آقایان : دکتر طاهری - قرشی .

رئیس - نسبت بصورت جلسه قبل نظری نیست (اظهاری

نشد) صورت جلسه تصویب میشود .

۲ - مذاکره در گزارش کمیسیون کشور راجع

به نظام پزشکی

رئیس - در دنباله جلسه قبل لایحه نظام پزشکی مطرح است ، آقای دکتر رضائی بفرمائید .

دکتر رضائی - بنده در مورد لایحه نظام پزشکی دو تذکر بسیار کوچک دارم . یکی در مورد بودجه این سازمانهای پزشکی است که در مرکز و شهرستانها ایجاد خواهد شد در لایحه بهیچ وجه ذکر از بودجه این سازمانها نشده است و بعقیده بنده ضرورت دارد در این باره آقای معاون وزارت

بهداری که از این لایحه دفاع می کنند قید بکنند که بجه نحوی هزینه های این سازمان تأمین خواهد شد چنانچه این هزینه از طرف وزارت بهداری پرداخت بشود این مطلب قید شود چنانچه این هزینه ها بایستی از طرف خود اطباء شهرستانها پرداخت بشود شاید مناسب باشد که حداقل این مطلب از طرف وزیر بهداری در مجلس ذکر بشود که در صورت جلسه مصرحاً قید شود این مطلب که امیدوار هستم آقای معاون وزارت بهداری توضیح بفرمایند مطلب دوم راجع بسن بود که در اینجا هم مورد توجه جناب آقای مهرازی و جناب آقای دکتر شاهکار قرار گرفت بنده بعنوان مقدمه درباره این مطلب میخواهم ذکر کنم که جای بسیار تأسف است که جناب آقای دکتر شاهکار صلاح دانستند که در فرمایشاتشان ذکر کنند و بنده نقل قول میکنم از صورت مجلس که گفته اند وای بحال کسانیکه قاضی شان جوان باشد و قاضی جوان و معلم جوان خطرناک هستند من حقیقه تعجب میکنم از شخصی مثل جناب آقای دکتر شاهکار که تا این حد در مقام مبالغه بر میآیند بنده بهیچ وجه نمیخواهم دفاع کنم از طبقه جوان هر چند که واقعا قابل دفاع هستند و خوشبختانه در چند سال اخیر در این

کشور نشان دادند که لیاقت دارند و میتوانند مصدر امور مهمی باشند اینجا این موضوع مطرح نیست و مورد بحث جناب آقای مهراب قرار نگرفت که جناب آقای دکتر شاهکار صلاح دانستند در این جا این بی‌انصافی را بکنند و بگویند که قاضی و معلم جوان خطرناک هستند امروز در دانشگاه ما معلمین و استادان بسیار جوانی داریم که توانسته‌اند بنحو مطلوب و وظائف خودشان را انجام بدهند ما قضات جوان بسیار خوبی داریم در این کشور و بهیچ وجه هم ایجاد خطری برای کشور نکرده‌اند اما در مورد مطلب بخصوصی که در لایحه بود و موضوع ۴۰ سال سن که آقای مهراب آن اشاره فرمودند و آنرا تا حدی زیاد تلقی فرمودند و برعکس آقای دکتر شاهکار این را کاملاً کافی دانستند بنده می‌خواستم عرض کنم چنانچه هیأت مدیره فقط يك هیأت مدیره‌ای بود که راجع بامور فنی می‌خواست قضات بکنند و يك اطلاعاتی در اختیار سازمانهای مختلف و یا دادگاهها و غیره بگذارد شاید صلاح بود همان ۴۰ سال باشد بقول آقای دکتر شاهکار (که بنده با آن بهیچوجه موافق نیستم) که حب و بغض‌های او از بین رفته باشد و سائیده شده باشد و از بین برود ولی بنده اینجا می‌خواهم حضور آقایان عرض بکنم که این هیأت مدیره تنها يك مرجع برای مشورت نیست بطوریکه در یکی از مواد این لایحه مصرح است این هیأت مدیره در حقیقت نماینده صنف پزشکان هم هست و این در لایحه مصرح است همانطور که عرض کردم این هیأت مدیره نماینده صنف پزشکان هم هست حالا چنانچه ما اینها را نماینده صنف پزشکان قبول بکنیم در این جا این بحث پیش می‌آید که ماده ۱۲ می‌گوید نظام پزشکی هر شهرستان مرجع امور حرفه‌ای و صنفی خواهد بود اگر ما این ماده را صحیح تلقی کنیم در این صورت آیا صحیح نیست که ما بخواهیم این هیأت مدیره يك نماینده حقیقی این صنف باشد در بین پزشکان ما پزشکان جوان بسیار زیادی داریم و باین دلیل است که بمقیده من هیچ ضرری ندارد که چنانچه در بین این اعضاء هیأت مدیره يك یا دو نفر عضو جوان هم وجود داشته باشد که بتوانند بعنوان نماینده پزشکان جوان در آنجا نظر یا نشان را اظهار بکنند همانطوریکه عرض کردم اگر این ماده وجود نداشت من اصراری در این مطلب نداشتم و شاید ۴۰ سال مناسب بود ولی چون شما این عده را بعنوان نمایندگان صنفی تلقی فرمودید بمقیده بنده بهجاست که سن را حد اقل خیلی بالا

نگیریم و در این موضوع يك تجدید نظری بشود بهمین دلیل است که بنده می‌خواستم در این جا عرض کنم و هنگامیکه ماده مطرح خواهد بود پیشنهادی تقدیم خواهم کرد بانقلیل ۴۰ سال به ۳۵ سال البته بستگی بنظر آقایان دارد.
رئیس - آقای مهندس هدایت هدایت بفرمائید.
مهندس هدایت - همانطور که جلسه قبل عرض کردم این لایحه لایحه بسیار خوبی است و قدم بزرگی برداشته شده برای حفظ حیثیت پزشکان مملکت که حقیقه خدمتگزاران واقعی هستند و خدمت میکنند بهم‌اوع خودشان و همچنین برای حفظ حقوق مردم و لایحه متأسفانه باید عرض کنم این قانون بهیچوجه کافی نیست و آنطوریکه در تمام دنیا عمل میکنند در این جا بهیچوجه رعایت نشده و بنده مرده‌ستم و تردید دارم که باین قانون بتوان واقماً آنطوریکه شاید و باید هم از حرفه مقدس پزشکی حمایت کرد و هم از حقوق مردم بنظر من باما نباید قانون داشته باشیم یا اگر بخواهیم قانونی داشته باشیم باید سعی بکنیم که این قانون حتی الامکان دارای اوقاص زیادی نباشد آنچه که این جا بنظر من آمد بعرض آقایان میرسانم متأسفانه این قانون يك شوری است و مواد مطرح میشود و پیشنهادها باید آنرا در جلسه داده شود و چون قانون مهم است تقدیم پیشنهادات ممکن است اسباب اشکال مواد را فراهم کند برای اینکه قانونی است که جنبه قضائی و پزشکی باید توأم باشد و برای فردی مثل من که وارد در امور پزشکی و قضائی نیستم تقدیم پیشنهاد در جلسه فکر میکنم زیاد صحیح نباشد و این با آقایان حقوق دانان و اطباء همکاران محترم است که در این باره پس از اینکه در کلیات و ماده اول صحبت شد اگر بنظرشان اصلاحاتی میرسد آنرا پیشنهاد کنند تا مورد تصویب مجلس قرار گیرد در این جا در ماده ۱۰ و ماده ۱۱ که آنروز جناب آقای دکتر شاهکار بحث فرمودند که ام‌المواد این لایحه است بنده اواقصی می‌بینم در ماده ۱۰ می‌گوید در مورد تعقیب کیفری صاحبان مشاغل پزشکی با تهاجم بزه ناشی از حرفه آنان دادسرا نظر مشورتی شورای انتظامی نظام پزشکی را خواسته و سپس به تعقیب متهم اقدام خواهد نمود جناب آقای دکتر شاهکار جناب‌عالی که استاد هستید استدعا میکنم توجه بفرمائید محکمه محاکمه میکنند قاضی رأی میدهد و در اینجا رأی قاضی باید اجرا شود شما می‌فرمائید در ماده ۱۰ که تعقیب کیفری صاحبان مشاغل پزشکی موکول بنظر شورای انتظامی نظام پزشکی است

اولاً طرز رسیدگی بهیچوجه معلوم نشده که این طبیب آیا در مقابل این شورا حق دفاع دارد یا نه این شورا غیابی یا حضوری رسیدگی میکند این شورا می‌نشینند جائی و می‌گویند این آقا قابل تعقیب است بسیار خوب اگر شورائی نشست و گفت خدای نکرده يك طبیبی از نظر بزه ناشی از حرفه خود قابل تعقیب است چه نتیجه‌ای مترتب بر این رأی خواهد بود؟ یا محکمه رأی خواهد داد که این پزشك مقصر است یا او را تبرئه میکنند اگر پزشك را تبرئه کرد دیگر چه شأنی برای این شورای پزشکی باقی میماند ملاحظه بفرمائید يك شورای پزشکی می‌گوید يك طبیبی قابل تعقیب است بعد میرود در يك محکمه و يك قاضی که حرفه اش پزشکی نیست او را تبرئه میکنند بنظر بنده آنچه که مهم است ما باید طوری عمل کنیم که در ممالک متمدنی عمل میکنند یعنی در محکمه هیأت منصفه‌ای باشند از اطباء که جای این شورای انتظامی پزشکی را بگیرد و بعد از محاکمه طبیب رأی خودش را بر برائت یا مقصر بودن طبیب قبل از رأی قاضی اعلام بکنند و بعد قاضی میزان تخلف را معین بکند و حکم بدهد والا اینطوری که در این قانون پیش‌بینی شده بهیچوجه وافی به مقصود نیست بسا خواهد شد که این شورا که حکم يك دادستانی را دارد و همانطور که جناب آقای فخر طباطبائی تذکر دادند و بنده هم قبول دارم و بنده هم می‌گویم باید دادستان باشد ولی يك هیأت منصفه‌ای باشد در مقابل این دادستان که واقماً دلایل طبیب را به بیند بسنجد رسیدگی کنند و قاضی را برای رأی راهنمایی کنند (عمیدی نوری) در محاکم نیست در دادسرا است نظر بنده در محاکم است این فقط در دادسراست یعنی بدادستان می‌گوید این طبیب قابل تعقیب هست یا نیست اگر بگوید قابل تعقیب نیست موضوع منتفی است (صارمی) خیر این طور نیست (اجازه بفرمائید آقایان می‌گویند دادستان مختار است که تعقیب بکند یا نکند بنابراین این چه شورائی است که از اطباء متخصص و معروف شهر را جمع کنید و بعد هم رأی آنها را در نظر نگیرید بنظر بنده این يك کج دارو مریزی است که وافی برای مقصود نیست موضوع دیگر این که در ماده ۱۳ می‌گوید: (شورای عالی فرهنگ قبل از تعیین ارزش مدارك علمی و تخصصی پزشکان و دندان پزشکان موضوع را به سازمان نظام پزشکی مرکز ارجاع و با توجه به نظریه نظام پزشکی رأی مربوطه را صادر خواهد نمود بنده معنی این ماده را نفهمیدم آیا این مساده برای

پزشکائی است که خارج از کشور تحصیل کرده‌اند یعنی ارزش تحصیلی تحصیل آنها را که شورای عالی فرهنگ تعیین میکند بعداً باید در این شورای پزشکی مطرح و تصویب بشود اگر يك دکتري مدارك علمی مسلم داشت و شورای پزشکی او را مردود دانست چه جور میشود؟ جناب آقای دکتر شاهکار جناب‌عالی که می‌خواهید و کالت کنید شورای مستقل کانون و کلا کانون و کلا آبادخالت میکنند که بداند جناب‌عالی ارزش تحصیلتان چیست و ارزش تحصیلی شما را کانون و کلا تشخیص میدهد یا شورای عالی فرهنگ بنظر بنده این جور در نمی‌آید چون فردا يك پزشکی که رفته در خارج تحصیل کرده است وقتیکه بر میگردد بملکت و می‌خواهد کار بکند اگر نظام پزشکی ارزشی برای تحصیلات او قائل نباشد شورای عالی فرهنگ نمیتواند بموجب این قانون او را دکتري بشناسد و بمقیده بنده يك تناقضی ایجاد خواهد کرد که اسباب زحمت میشود این بود عرایض بنده که ممکن است اشتباه بکنم برای اینکه نه در امر قضات اطلاعی دارم و نه در امر پزشکی ولی امیدوار هستم که این قدمی که در مملکت ما برداشته شده این قدم صحیحی باشد نه قدم ناقصی و يك طوری باشد که حیثیت پزشکان مملکت ما که واقماً مردمان خدمتگزارى هستند تأمین بشود و اگر مردم هم حقی داشته باشند آنها هم بحق خودشان برسند (احسنت).

رئیس - آقای مخبر بفرمائید

عمیدی نوری (مخبر کمیسیون دادگستری) - بنده خواستم نظر جناب آقای مهندس سعید هدایت را جلب کنم که این لایحه منحصرأ اساسش ارتباط بنظام پزشکی دارد که مربوط به امور صنفی و امور انتظامی خود اطباء است و از نظر محاکمات و از نظر تعقیبات کیفری منحصرأ يك ارتباط خاصی در ماده ۱۰ هست که کسب نظر مشورتی هم از این نظام پزشکی بشود و این نظیر همان امور است که در سایر اصناف خصوصاً اصناف متمدنی مثل کانون و کلائی دادگستری باید باشد که آنها هم يك نظامی دارد يك دستگاهی دارد و يك قانونی دارد که خود این صنف یعنی و کلائی دادگستری خودشان باید مراقب حیثیت و انتظامات داخلی خودشان باشند خودشان خود را تصفیه بکنند کانون و کلا دادسرا و محکمه انتظامی دارد و اگر يك و کیلی خدای نکرده مورد تعقیب جزائی واقع شود مثل يك فرد عادی مورد تعقیب در دادسرا قرار می‌گیرد و اگر جریمش محرز شد بدادگاه میرود

وتابع قوانین عمومی است اطباء ما هم از نظر حرفه‌ای از نظر امور انتظامی و از نظر روابطی که با مریض‌ها و مردم پیدا میکنند این فکر بوجود آمده که يك چنین تشکیلاتی از نظر خودشان داشته باشند که اسم آنرا گذاشته‌اند نظام پزشکی و برای این نظام پزشکی بعد از آن نام‌هایی قائل شدند که خودشان باید تنظیم بکنند و بعد در شهرستان‌ها و در مرکز استان‌ها باید این شورا بوجود بیاید و امور صنفی خودشان که مربوط به حیثیت خودشان و روابطی که با مردم دارند تأمین بشود از نظر جریان کار مخصوصاً موقعی که کارشان در دادگستری است همان اصول کلی تعقیب میشود در لایحه‌ای که دولت آورده بود البته چون خود وزارت دادگستری تنظیم نکرده بود طوری بود که مثل این بود که اگر نظری نظام پزشکی داد باید آن نظر تبعیت بشود و این صحیح نبود ما خیلی در کمیسیون دادگستری در این مورد صحبت کردیم و این نظر مشورتی را نوشتم و بعد از اینکه بنده مطالعات را کردم در این ماده خود من يك پیشنهاد اصلاحی دادم و حس میکنم با تریبی که ماده تنظیم شده باز هم آن نظری که کمیسیون دادگستری میخواست کاملاً تأمین نشده چون میگوید (نظر مشورتی سپس اقدام نماید) این مثل اینست که معلق است و این لطمه میزند بآن اصل آزادی و طرز عمومی بودن رسیدگی این بود که خود بنده پیشنهادی دادم که هم نظر مشورتی محکمه کسب کند و هم عمل خودش را ادامه بدهد و عمل محکمه ارتباط نداشته باشد با دادن نظر مشورتی این نظر بنده بود و پیشنهاد هم دادم چرا؟ بدلیل اینکه چند وقت پیش اگر نظر آقایان باشد در کمیسیون مشترك دادگستری ما آنجا راجع به محاکمات دیگر هم صحبت کردیم که حتی در محاکمات و در امور اختصاصی هم وقتیکه کسب نظر کارشناسی از اطباء میشود باز هم انتخاب تصمیم با محکمه است یعنی محکمه الزامی ندارد که آن نظر را بپذیرد در محاکم بزرگ جنائی هم در خود محکمه که کارشناس را دعوت میکنند میپرسند که نظر شما در این اختلال مشاعر که صرفاً جنبه فنی دارد و قضای نمیتواند تشخیص بدهد که اختلال مشاعر هست یا نیست این را راجوع میکند به کارشناس روحی مهذا در آنجا بحث مفصل در کمیسیون دادگستری شد و این عقیده قبول شد که باز هم محکمه جنائی در موضوع تشخیص حالت اختلال و انحراف دماغی هم نمیتواند آزادی را از دست بدهد و الزامی ندارد که تبعیت نظر کارشناس را بکند چون ممکن است که احساس

غرض بکنند و از مجموع دلایل و علائم خودش میتواند نظر خودش را اعلام بکند باینجهت است که خواستم نظر جنابعالی را تأیید کرده باشم اساس این لایحه مربوط به امور حرفه‌ای و امور صنفی خود آقایان اطباء است و بایستی آن امور بنظر و تصویب هیئت وزیران و همچنین تصویب کمیسیون‌هایی که اینجا ملاحظه فرمودید بهر صورت بنظر مجلس شورای ملی برسد که امور خودشان را طوری تنظیم کنند که قدری آقایان اطباء هم وضع کارشان تعدیل بشود و يك قدری گفته‌هایی که در باره اطباء هست تقلیل پیدا کند و يك تعدیلی در روابط طبیب و مریض بوجود بیاید اکنون عده ناله میکنند که بعضی اطباء حق العالجشان زیاد است. از آنطرف هم بعضی از اطباء ناله میکنند که ما معالجه میکنیم حق العالج ما داده نمیشود سازمان میخواهد این روابط بین طبیب و مریض بر اساس و پایه عادلانه قرار بگیرد که این آقایان روی آن اساس کار صنفی خودشان را ادامه بدهند و اگر اصلاحاتی در این لایحه لازم است پیشنهاد بفرمائید که ما بتوانیم امروز اگر موافقت بفرمائید از بحث کلیات خارج شده وارد مواد بشویم و با این نظر این لایحه را اگر اصلاحاتی لازم دارد اصلاح بکنیم.

رئیس - آقای صدرزاده.

صدرزاده - موافقم.

رئیس - آقای سراج حجازی.

سراج حجازی - موافقم.

رئیس - آقای فخر طباطبائی - بفرمائید.

فخر طباطبائی - عرض کنم این ماده همانطور که جناب

آقای عمیدی نوری توضیح دادند ایجاد يك دادگاه رسیدگی قضائی نیست برای امور پزشکان بلکه كمیكي است برای دستگاه قضائی که دستگاه قضائی وقتی بيك عمل خلاف امور پزشکی برخورد رسیدگی بکنند و از نظرات يك عده‌ای که در آن کار تخصص دارند و متبحر هستند استفاده کنند و با استفاده از آن نظرات بتواند واقعا اگر جرمی واقع شده تعقیب کند و اگر واقع نشده بدون جهت اسباب مزاحمت طبیبی واقع نشود تاکنون اگر جرمی واقع میشد که مربوط به پزشکی بود نظر اداره پزشك قانونی را که متخصص فنی بود جلب میکردند و اداره پزشك قانونی یا در آن امر بخصوص بصیرت داشت که البته نظر میداد و اگر بصیرت نداشت دعوت میکرد شورائی را و آن شورا با آن مورد می‌رسیدند و این دستگاه چون مهیا نبود ممکن بود در تنظیم

آن شورا و تشکیل آن شورا يك اندازه‌ای تخلف بشود ولی این دستگاه نظام پزشکی که در دنیا سابقه دارد عمل میکند علاوه بر اینکه برای خودشان يك مقررات صنفی ایجاد میکنند و صنف خودشان را از يك لغزشهایی حفظ میکنند در اموری هم که اتفاق بیفتد و بدادسرا مربوط بشود از این شورای نظام پزشکی استفاده میشود و همانطور که در متن قانون نوشته شده نظر شورا صرفاً جنبه مشورتی دارد و الزام آور برای دستگاه قضائی نیست نه شورای پزشکی بلکه هیچ کارشناسی نمیتواند نظرش الزام آور باشد و رد و قبول بسته بنظر قضائی است که باین کار رسیدگی میکنند اما راجع به کلمه (سپس) این عبارت اینطور نوشته شده که نظر مشورتی را میخواهند و بعد اقدام میکنند البته همانطور که مخبر محترم فرمودند هیچ کار را تعطیل نخواهد کرد این نظر مشورتی را میخواهد و باینکه نظر مشورتی را میخواهد اقدام به تعقیب هم میکند و هیچ الزامی نیست که اگر نظر مشورتی يك ماه دو ماه بتعمیق افتاد آن کار جزائی به تأخیر بیفتد برای اینکه نظر مشورتی نرسیده حالا اگر عبارتش نارساست آقایان رفع اشکال خواهند کرد این بود نظر بنده.

رئیس - آقای سراج حجازی بفرمائید.

سراج حجازی - بعقیده بنده طبقه پزشکان طبقه‌ای هستند که ارتباطشان با اجتماع خیلی زیاد است و کارشان بسیار حساس است بنابراین فکر میکنم که اگر قانونی برای اینکار تنظیم بشود باید يك قانون بسیار روشن و مرتبی باشد و ابهامی نداشته باشد چون این طبقه بسیار طبقه منوره هستند و مردمانیکه با آنها کار دارند باینها نیاز دارند بسیار زیاد هستند ولی این قانون متأسفانه باین ترتیب تنظیم شده است اگر بخواهیم این قانون را تقسیم بندی کنیم شامل سه قسمت است یکی در ماده اول است که در بیان وظایف است و يك قسمت طرز تشکیل شورای پزشکی است يك قسمت هم مواد مختلفی است که عمومیت دارد این بیان وظایف خیلی شبیه بآن مطالبی است که تذکره نویسان ما برای همه شعرا مینوشتنند «یکه تاز میدان فصاحت و بلاغت که شاعری دون مقام اوست» همانطور است يك تعارفی بیشتر نیست میخواهم ملاحظه بفرمائید از این چه میفهمید و بعد نمی‌دانم بچه وسیله‌ای میخواهند اجرا بکنند «نظام پزشکی سازمانی است مستقل و دارای شخصیت حقوقی بسیار خوب و مرجع صلاحیت دار برای حفظ شئون و پیشرفت امور پزشکی طبق

کدام ماده (عمیدی نوری - طبق آئین نامه) و تنظیم روابط حرفه‌ای بین پزشکان و حفظ حقوق مردم و مؤسسات ملی و دولتی در برابر صاحبان فنون پزشکی و بالعکس در سراسر کشور این چیزهایی که این جا نوشته اند ترتیب انجامش در هیچ يك از این مواد نیست فقط يك موردش را که قدری مورد توجه قرار داده اند آنرا هم جناب آقای دکتر شاهکار بیان فرمودند جنبه قضائی آن است که در ماده ۱۰ و ۱۱ و ۱۲ واقع شده و اینهم مورد بحث آقایان است و بعقیده بنده بحث زیادی هم ندارد زیرا ممکن بود به صورت ژورنی - باینست منصفه تعیین شوند آنگاه وقت البته رأی بیشتری داشتند می‌گفتند آره یا نه و بیان آن در طرز تعقیب مؤثر بود ولی آمدند بمنوان مشاور گذاشتند و برای مشاور همین قدر که قاضی نظر آنها را بخواهد و بعد آزاد است که ترتیب اثر بدهد یا ندهد و اگر میخواستند بیشتر نظر آنها جلب شود آنرا بصورت هیئت منصفه ژورنی درمی آورند که در اکثر ممالک دنیا هست و شاید حق هم بود همینطور باشد و چون نظر مقتن و تهیه کنندگان این نیست مانعی ندارد که بصورت اکسپرت باشد که این را به صورت اکسپرت بگذارند اما در قسمت اول بنده نفهمیدم فقط يك آئین نامه هست که در ماده ۱۱ است میگوید تخلفات حرفه پزشکی مثل اینکه مصر بوده اند این تخلفات را ذکر کنند و يك روابط مشروع و طبیعی را بین اطباء و مردم مورد توجه قرار بدهند این طبیب باید سه نفر را بکشد تا نظام پزشکی نظر بدهد و با تخلفاتی بکند که مورد تعقیب نظام پزشکی واقع بشود و برای امور پزشکی برای رابطه مردم با پزشک و پزشک با مردم هیچ آئین نامه‌ای ندارد و هیچ قاعده‌ای ندارد و حال آنکه بنظر بنده بهتر بود این امور هم مورد توجه قرار بگیرد والا ما باید بگوئیم که يك قتلی جرحی واقع بشود آنگاه برویم بقیه او را بچسبیم که تو تخلف کردی چرا کاری نکنیم که این کارها پیش بیاید بعقیده بنده این قانون ناقص است و فقط توجهش باین بود که جرائمی واقع بشود و طرز تعقیب او در مقامات قضائی معلوم شود با يك تخلفی بکند و بعد مقامات قضائی رسیدگی بکنند و در روابط عادی پزشکان و مردم هیچ بحثی نکرده تخلف که جزء پیشرفت امور پزشکی نیست که جزء پیشرفت امور پزشکی آورده آید شئون پزشکی را طبق کدام ماده آئین نامه تصویب کردید که باید حفظ شئون پزشکی بشود اشخاصی هستند تخلف میکنند البته در صلاحیت شورای پزشکی است که هم از نظر مردم وهم

از نظر طبقه پزشکان باید اقدامی جلوگیری کرد تا تخلفی جنایتی پیش نیاید که محتاج بشود در مقامات قضائی رسیدگی بشود بنا بر این چون بفوریت رأی دادید و يك شوری است بعقیده بنده با پیشنهادها بدتر خواهد شد و پیشنهادها همانطور که یکی از آقایان اینجا فرمودند این لایحه را بصورت يك شیر بی بال و دم واشکم در میآورد بهتر است با اینکه این لایحه را وزارت بهداشتی ببرد پس از اینکه تصویب شد چون آقایان تصمیم دارند حتماً تصویب بشود بعد از اینکه تصویب شد مطالعه ای بکنند قانون کاملی تهیه بشود که این مطالب را که عرض کردم تأمین بکنند و یا بر گردد بکمسیون و يك قانون جامع الاطراف تهیه بشود و بیاید در مجلس و تصویب بشود

رئیس - آقای صدر زاده بفرمائید .

صدر زاده - این لایحه سازمان پزشکی گمان میکنم بیش از ۶ هفت سال است که بمجلس شورای ملی تقدیم شده است و در طی این مدت مطالعات زیادی بعمل آمده تا باین صورت در آمده تشبیهی که میخواهم راجع باین نظام پزشکی بکنم عیناً بمثل کانون و کلای دادگستری است و کلای دادگستری يك صنفی هستند و کار آنها صرفاً يك کار فنی است اینها ممکن است دو نوع انحراف داشته باشند یکی انحرافی است که بعنوان تخلف محسوب میشود و عنوان جرم و جنایت ندارد و گاهی ممکن است عنوان جرم و جنایت باشد آنچه عنوان جرم و جنایت پیدا میکند در محاکمه عمومی رسیدگی میشود و آنچه تخلف است در هیئتی که بنام دادر در کانون و کلای دادگستری در آنجا رسیدگی میشود و آن هیئت طبق آئین نامه ای که موجود است آن تخلف رسیدگی میکنند مثلاً معین شده است که وکیل دادگستری باید نامه هایی که برای او وارد میشود ثبت کند و نسخ و کالت نامه را بدست طرف بدهد اینها مقرراتی است که باید انجام بدهند . اگر انجام ندادند در آن دادگاهی که کانون و کلای تعیین کرده است رسیدگی میشود و به تناسب آن تخلفی که کرده اند يك مجازاتی برای آنها تعیین میشود نظام پزشکی هم برای این قبیل کارها است طبقه پزشک يك طبقه ای است که از لحاظ شغلش بسیار حساس است با جان مردم سروکار دارند بنا بر این برای پیشرفت امورشان و روابط با مریض باید برای آنها يك مقرراتی بوجود بیاید اگر يك وقتی به طبیبی مراجعه کرد و در معالجه او اعمال

کرد مریض باید تکلیف طبق قانون معلوم باشد و الا ان ما مقرراتی برای این کار نداریم و این نظام پزشکی آن قانونی خواهد بود که برای تمام این مطالب اظهار نظر خواهد کرد و آئین نامه ای بوجود خواهد آورد و اما نکته ای که راجع بماده ۱۰ بحث شد میخواهم عرض کنم ما در قانون آئین دادرسی داریم که در مواردیکه برای تشخیص مطلبی نظر متخصص حرفه ای لازم باشد دادگاه برابر فن رجوع میکند و نظر آنها را جلب مینماید بدون اینکه مجبور باشد حتی تبعیت کند و میتواند هم اعتماد کند بر آن نظریه و حکم خودش را صادر کند در اینجا هم گفته اند نظر مشورتی بدهند نهایت اینست که از کلمه سپس در خاطر آقایان ایجاد شبهه میگردد بر اینکه دادگاه نتواند عمل خودش را تارسیدن آن نظر مشورتی تعقیب بکنند این منظور کمیسیون دادگستری نبود بلکه نظر کمیسیون دادگستری این بود که سازمان و شورای پزشکی ارباب فن هستند نظر آنها جلب بشود بنا بر این با پیشنهادی که مخبر محترم آقای عمیدی نوری دادند که این کلمه (سپس) حذف بشود آن اشکال قانونی هم که پیش بینی میشود رفع خواهد شد این است که بنده تقاضا میکنم که نسبت به تصویب این قانون اقدام بفرمائید که برای این دسته پزشکان که در کار حساس وارد هستند يك قانونی زودتر بوجود بیاید که بتوانند روابط آنها را با مریض روشن بکنند و اما راجع باینکه فرمودید که در قانون پیش بینی شده در ماده ۱۱ پیش بینی هایی شده است و آن این است «تخلفات حرفه پزشکی و مجازاتهای انتظامی و تعقیب و طرز رسیدگی بآن تخلفات و اجرای احکام مربوطه بموجب آئین نامه ای خواهد بود که هیئت مدیره مرکزی نظام پزشکی تنظیم و وزارت بهداشتی برای تصویب به کمیسیونهای مشترك دادگستری و بهداشتی مجلسین تقدیم میدارد» حالا اگر مطالب دیگری در نظر آقایان باشد که لازم است در آئین نامه اظهار نظر بشود ممکن است در همین ماده پیشنهاد بفرمائید که آن نکات مورد نظر سازمان واقع شود در آئین نامه بکنجائند که مورد تصویب واقع شود (صحیح است) ولی کلیاتی که برای نظام پزشکی در اینجا نوشته شده است تصور میکنم که این کلیات وافی بمقصود باشد .

رئیس - دیگر کسی اجازه صحبت نخواسته پیشنهادات قرائت میشود :

(بشرح زیر خوانده شد)

پیشنهاد میکنم در ماده اول بعد از جمله (حفظ شئون و پیشرفت امور پزشکی) عبارت (و صلاحیت اخلاقی و حرفه ای پزشکان) علاوه شود . دکتر دادفر
رئیس - آقای دکتر دادفر
دکتر دادفر - آقایان محترم توجه دارند به توضیحاتی که آقایان موافقین و مخالفین ماده اول دادند و با توضیحات آقای مخبر محترم روشن شد که این نظام پزشکی که ایجاد میشود برای حفظ شئون حرفه پزشکی در کشور از یکطرف و رسیدگی به تخلفات و تقصیرات پزشکان از طرف دیگر است که روابط مردم با پزشکان روی يك اصول صحیح برقرار باشد اگر بماده يك که در واقع تعریف صلاحیت این نظام پزشکی است توجه کنیم در اینجا در واقع تعریف صلاحیت این سازمان را بیان میکنند و راجع به تقصیرات و تخلفات و احیاناً صلاحیت اخلاقی پزشکان هیچ توجهی نشده آقایان تصدیق میفرمایند که بعضی از پزشکان هستند که بوسیله بعضی کارها که شاید خوش آیند خود آقایان اطباء هم نیست صدمه بزرگی به حیثیت جامعه پزشکان میزنند و خود پزشکان از خدا میخواهند که مرجعی باشد که شر آنها را از سر جامعه پزشکان کم بکند همه آقایان کم و بیش میدانند که بعضی از آقایان پزشکان احتمالاً بعضی کارهای ناشایست می کنند که خلاف اخلاق عمومی است و اعمالی مرتکب میشوند در حرفه شان ، که وجدان پزشکی را رعایت نمیکنند بعقیده بنده برای اینکه در تنظیم آئین نامه وزارت بهداشتی به تمام امور رسیدگی کند بنده پیشنهاد کردم در ماده اول عبارت و صلاحیت اخلاقی و حرفه ای پزشکان هم اضافه شود یعنی نظام پزشکی يك سازمانی است که علاوه بر آن مواردی که در ماده اول ذکر شده باین امور هم رسیدگی میکند و حتماً این سازمان وظیفه اش این است ممکن است ایراد بشود که در ماده دیگر گفته شده بنده میخواستم این را عرض کنم که اول ماده اول شاه ماده است در واقع تعریف سازمان پزشکی است ثانیاً در آنجا هم در ماده ۱۱ فقط تخلفات پزشکی گفته شده و صلاحیت اخلاقی قید نشده همانطوریکه در حرفه و کالت و در سازمان و کلا ملاحظه فرمودید عدم ای از آقایان را از کالت محروم کردند و آنها هم عمل خاصی که جرم باشد و قابل تعقیب باشند نداشتند فقط چون صلاحیت اخلاقی نداشتند کانون هم آنها را محروم کرد ، صلاحیت اخلاقی از این نظر است که ممکن است اگر خدای نکرده در بین آقایان پزشکان

يك انحرافی پیدا شود این نظام پزشکی بتواند رسیدگی کند اگر کسی صلاحیت طبابت نداشته اینرا ممنوع بکنند از طبابت منظور بنده این بود که این ماده جامع باشد امیدوارم آقایان توجه بفرمایند که هر قدر ماده کاملتر باشد بهتر میتواند انجام وظیفه کنند .

رئیس - آقای دکتر سید امامی .

دکتر سید امامی - تمام مطالب را که در قانون نمیشود گفت این فرمایشانی که فرمودید صحیح است ولی در واقع این جزو این ماده است این که اینجا قید شده است که حفظ شئون و پیشرفت امور پزشکی ، مقصود از شئون اینست که طبیعت تمام آنچه چیزی که بر از آنده يك طبیب است داشته باشد و این کار نظام پزشکی است و اساساً این نظر جناب عالی در ماده ۱۱ هم قید شده است و ما نمیتوانیم تمام چیزهایی که باید در آئین نامه قید شود در این جا علاوه کنیم و تمام این نکات اگر هم صحیح باشد نمیشود در قانون بکنجائید در آئین نامه ممکن است گفته شود ، بعلاوه حفظ شئون که در این ماده ذکر شده تمام اینها درش مستتر است اینست که بنده زائد میدانم که اینرا علاوه کنیم .

رئیس - پیشنهاد قرائت میشود رأی میگیریم (بشرح بالا خوانده شد) آقای معاون وزارت بهداشتی .

معاون وزارت بهداشتی (دکتر اعتمادیان) - بنده با پیشنهاد آقای دکتر دادفر کاملاً موافق هستم اصولاً ایجاد نظام پزشکی و فلسفه تقدیم این قانون برای این بود که دستگامی بوجود بیاید که بصلاحیت اخلاقی پزشکان رسیدگی کند و بتواند قصور و افعال پزشکان را در انجام وظیفه و تخلفات حرفه ای آنها را در محکمه انتظامی پزشکان رسیدگی بکند و افرادی را که آنطور که باید و شاید بوظائف خودشان عمل نکرده اند توبیخ و تنبیهاتی بکند ولی همانطوریکه جناب آقای دکتر سید امامی فرمودند شاید جا نداشته باشد که در این ماده اول اضافه شود برای اینکه ماده اول به ترتیبی که نوشته شده کاملاً رسا است بنده میخواستم از آقای دکتر دادفر تقاضا بکنم این جمله در ماده ۱۱ اضافه شود که هم نظر ایشان تأمین شده باشد و هم تذکری که جناب آقای سراج حجازی در مورد آن ماده دادند رعایت شده باشد و هر دو نظر تأمین شود .

دکتر دادفر - پیشنهاد خودم را در این ماده پس میگیرم و در ماده ۱۱ تقدیم میکنم .

رئیس - رأی گرفته میشود بماده اول آقایانیکه بماده

اول موافقت قیام بفرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد .
۳- تقدیم يك فقره لایحه بوسیله آقای معاون وزارت راه
 معاون وزارت راه (مهندس مشایخی) - لایحه ایست مربوط به الحاق پلیس راه آهن شهر بانی کل کشور و چون باین ترتیب پلیس راه آهن مطیع مقررات شهر بانی کل کشور خواهد شد بنابراین لایحه ای که الان راجع به پلیس راه آهن در دستور است مسترد میشود .

۴- بقیه مذاکره و تصویب گزارش کمیسیون راجع به نظام پزشکی و ارسال به مجلس سنا

رئیس - ماده دوم خوانده میشود (بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۲ - کلیه پزشکان و دندان پزشکان دارای پروانه اشتغال بجر فیه پزشکی در ایران بدون استثناء عضو نظام پزشکی ایران بوده و مشمول مقررات این قانون میباشد رئیس - کسی اجازه نخواسته پیشنهادی رسیده خوانده میشود .

(بشرح زیر قرائت شد)

پیشنهاد میکنم تبصره ذیل به ماده ۲ قانون نظام پزشکی اضافه شود .

پزشکان عضو نظام پزشکی باید حتماً متأهل بوده معروف به حسن اخلاق باشند . ارباب

رئیس - آقای ارباب

مهدی ارباب - بنده بخاطر دارم يك زمانی در نزدیکی از اشخاص بصیر نصیحت میکرد که کسانی که دارای تأهل و عائله نیستند نباید مصدر کاری باشند برای اینکه درد خانواده را نمیدانند چیست اگر کسی مصدر کار شد دارای اولاد بوده یکی مصیبتی که به اولاد دیگری وارد شد او احساس میکند ولی شخص غیر متأهل و مجرد احساس نمی کند این آقایان اعضاء نظام پزشکی باید قضاوت کنند اعضاء نظام پزشکی قاضی هستند اگر يك پزشك در انجام وظیفه ابراز علاقه نکرد و از لایقیدی يك عضوی را در يك خانواده تلف کرد که باعث بی سرپرستی و بی خانمانی يك عائله ای بود وقتی آن عضو نظام پزشکی خود دارای عائله هست احساس میکند که اینها دچار چه مصیبتی شده اند یا بالعکس اگر يك پزشکی خبط و خطائی کرد که قابل اغماض بود یا اعمال نظر شده بود در تعقیب او وقتی دارای عائله هست رعایت حال نظام پزشکی چون خودش دارای عائله هست رعایت حال آقایان را خواهد کرد در صورتیکه مجرد نمیتواند احساس

بکند زن و بچه یعنی چه این بود نظر من اما اینک معروف بحسن اخلاق باشد ، آقایان امروز بنده میشنوم شاید روزی ده بیست ، پنجاه ، صد فقره سقط جنین میشود و معلوم هم هست کدام پزشکان کدام جراحان میکنند نمی شود کسی نفهمد که چه افرادی مرتکب اینکار میشوند وقتی پزشك واجد شرافت ذاتی بود وقتی دارای حسن شهرت بوده وقتی این دارای سوابق خوب بود از این قبیل کارها نمیکند و این بود نظر بنده .

رئیس - آقای ضارمی مخالفید (عرضی ندارم) آقای فضائلی (مخالفید) بفرمائید .

فضائلی - اگر چه فرمایشات جناب آقای ارباب کلیت ندارد ولی بهر صورت ایشان معتقد هستند که اشخاص مجرد و اشخاصی که خانواده تشکیل نداده اند آن دلسوزی کامل را ندارند باین دلیل کسانی را که متأهل نیستند در تبصره ای پیشنهاد فرمودند که این اشخاص جزو اعضای نظام پزشکی نباشند در صورتیکه لایحه اینطور است که هر کسی که شغلش طبابت است و حق دارد طبابت بکند این شخص باید عضو نظام پزشکی باشد تا مقررات نظام پزشکی و این انتظامات درباره او اجرا بشود شما میفرمائید پزشکی بکنند ولی مشمول مقررات نظام پزشکی یا عضو نظام پزشکی نباشد چون این قانون برای اینست که انتظاماتی در باره این صنف ایجاد بکنند و اجرا بکنند این شخص باید عضو نظام پزشکی باشد تا مقررات نظام پزشکی و این انتظامات درباره او اجرا بشود شما میفرمائید این پزشکی بکنند ولی مشمول مقررات نظام پزشکی یا عضو نظام پزشکی نباشد بنظر بنده چون این لایحه برای اینست که انتظاماتی در باره این صنف ایجاد و اجرا بکنند بهتر اینست که همه اشخاصی که باین شغل شریف اشتغال دارند جزو این کادر باشند و مشمول این مواد باشند تا بتوانند هم دیگر را راهنمایی بکنند در راه صحیح (ارباب) مقصودم هیئت مدیره بود .

رئیس - رأی میکنم به پیشنهاد آقای ارباب مجدداً قرائت میشود (بشرح بالا خوانده شد) آقایانی که موافقت قیام بفرمایند (عده کمی برخاستند) تصویب شد پیشنهاد دیگر قرائت میشود .

(بشرح زیر خوانده شد)

مقام محترم ریاست مجلس شورای ملی پیشنهاد مینماید در ماده ۲ و سایر مواد که پزشك و

دندان پزشك نوشته شده کلمه (داروساز دپلمه) اضافه شود .
 مهران

رئیس - آقای مهران .

احمد مهران - بنده نظریات خود را در این لایحه تقریباً در کلیات گفتم و خوشبختانه دیدیم اکثر همکاران محترم همان نظریات را تأیید فرمودند و امیدوارم این قانون موجب رفاه مردم بشود و اسباب درد سر و مشکلاتی برای مردم نشود ولی چون مجلس شورای ملی به کفایت مذاکرات رأی داد معنایش این است که اصل را پذیرفته و بنده در مقابل آن رأی سر تعظیم فرود میآورم ولی اینجا نوشته شده است پزشك و دندان پزشك و هیچ دیده نشده که يك دندان - پزشك فك يكی را با کلبتین کننده باشد و بعد احتیاج بشود باینکه اینرا ببرند در محکمه محاکمه کنند و بعد نظام پزشکی بخواهد از فك کننده شده صاحب فك یا از حق پزشك ، دندان پزشك دفاع کند ولی يك چیزی که بطور کثرت و وفور دیده شده است اغلب از حوادث دارو سازی وقایعی بوقوع پیوسته است که جان مردم در خطر بوده و بسیاری بمردم صدمات بزرگ خورده از سوی دیگر داروسازان بسیار محترمی در کشور ما هستند که حرفه مقدس داروسازی را به بهترین وجهی انجام میدهند بنده تعجب میکنم چطور آقایان پزشکان راضی شده اند کترهای داروساز را در این نظام پزشکی شرکت بدهند اگر میفرمائید این قانون را آورده اند برای اینکه در حدود و ثغور صنف دفاع کنند مگر دارو سازی از نظر علمی چه چیزش کمتر است از دندان پزشکی و حتی چه چیزش کمتر از خود پزشکی است اگر داروسازان انضباط صحیح به خرج ندهد چطور میتوانید بصورت صحیح به حرفه مقدس پزشکی ادامه بدهید آقایان این يك حقیقتی است بنده بین کسانی که ارادت خدمتشان دارم در زندگی که گذراندم در این مملکت عده زیادی پزشك هستند و من دارم از مطالبی دفاع میکنم که مورد قبول خود آقایان است یعنی آقایان میخواهند در پزشکی نظامی برقرار کنند در اینصورت بنده استدعا میکنم که بیائید رکن کارتان را در این عمل پزشکی مداخله بدهید و این داروسازان هستند که دپلمه هستند و دکترهای داروسازی هستند چه از داخله و چه از خارجه ایران ، و هیچ دلیلی ندارد که از این آقایان در اجتماع پزشکی وجود نداشته باشند ، ضمناً بنده يك مطلبی را فراموش کردم عرض میکنم مرخص میشوم اینست که نمیدانم چرا پزشکان مجلس از

این لایحه دفاع نمیکند و دفاع از این لایحه را معوق گذاشته اند مگر آقایان طرفدار این لایحه ای که اسمش نظام پزشکی است ایستند جناب آقای دکتر سید امامی اینجا چند کلمه ای باختصار گفتند آقایان پزشکان دیگر نمیدانم چرا اصلاً دفاع نمیکند .

رئیس - آقای دکتر امیر حکمت - بنده خوشوقتیم که قبل از اینکه جناب آقای مهران بفرمایند تقاضا کرده بودم عرایضی عرض کنم پریروز در جلسه اول آقای دکتر شاهکار خیلی خوب دفاع کردند از لایحه و مطالبی اظهار داشتند که جنبه فنی داشت و معلوم بود که ایشان اطلاعاتی در این رشته دارند و چون همکاران محترم در این لایحه خیلی خوب بحث کردند بنده خود را مستغنی دیدم در اطراف لایحه بحث کنم اما در اطراف پیشنهاد جناب عالی خواستم عرایضی کرده باشم و توجه داشته باشید اینکه اسم پزشکان و دندان پزشکان نوشته شده و داروسازان نوشته نشده این بی توجهی به داروسازان نیست صنف پزشکی يك صنف خاصی است دندان پزشکان جزو صنف پزشکی هستند ولی داروسازان جزو صنف پزشکی نیستند پزشکان و دندان پزشکان و ماما و پرستارها اینها را فامیل طب میدانند ، داروسازان بسیار مردم محترمی هستند بسیار معلومات قوی دارند از لحاظ مقام هر دین پزشکان هستند اینها هیچکدام قابل انکار و ایراد نیست اما او يك شغل است کسب است پزشکی نیست و اگر شما نظر داشته باشید که از همکاریات پزشکی در ایران بحثی شده است که پول گرفته زیادی گرفته کم گرفته این يك چیزی نیست که برای همه بشود کسب ، شغل پزشکی يك شغلی است که حق ندارد اجرت مطالبه کند چون این خدمتی است که خداوند مقرر کرده است برای کسی که وظیفه اش را پزشکی میداند حتی در فراسه چیزی را که به آقایان میدهند بعنوان هدیه است و او نوره میگیرد بوندی نصیب نمیشود برای اینکه خدمت معنوی است ولی خوب چون طبیب است نان هم باید بخورد بمردم کمکی هم میکنند در مقابل چیزی میدهند مثل اینکه سابق در ایران قدیم معمول بوده بطیب پول میدهند نوی خانواده ها معمول بود هدایایی برای طبیب میفرستادند بنابراین اینکه میفرمائید پزشکان و داروسازان از يك صنف هستند اینطور نیست ، کسی که روغن میفروشد اگر روغن

مقلوب بفروشد کرباناش را میگیرند داروسازان هم اگر دوی بد بدهند قانون هست طبق قوانین عمومی اورا تعقیب میکنند اما موضوع پزشکی موضوع خاصی است تا امروز برای پزشکان يك مرجع رسیدگی وجود نداشته مرجع صلاحیتدار همین است که قانون امروز تصویب میکند و چیزی که قابل توجه است اینست که در نظام پزشکی آنها حمایت از پزشک نیست بلکه در مواقعی هم که خطائی از پزشک مشاهده بشود در این قانون توجه شده و مجازاتی اگر لازم باشد میشود.

رئیس - آقای عمیدی نوری توضیحی دارید بفرمائید عمیدی نوری - این لایحه اساسش دو قسمت است یکی نظام پزشکی که همینطور که ملاحظه فرمودید در این ماده برای پزشکان قائل شده اند یکی هم برای سایر صنوف و البته مطابق ماده ۱۴ آئین نامه های خاصی برای تنظیم روابط آنها با مردم تنظیم میگردد و از تصویب کمیسیون های بهداشتی و دادگستری مجلسین میگذرد و اجرا خواهد شد و بعقیده بنده با توجه بماده ۱۴ نظر جنابعالی تأمین است بهمین جهت خواستم توضیح عرض کنم که پیشنهادتان را مسترد بفرمائید.

رئیس - آقای دکتر سید امامی (بنده مخالفم) آقای صدرزاده (صدرزاده - بنده هم تذکرات آقای عمیدی نوری را میخواستم بدهم) پیشنهادات قرائت میشود و رأی میگیریم.

مهران - پس میگیریم.
رئیس - رأی گرفته میشود بماده ۲ آقایانی که موافقت قیام بفرمائید (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۳ قرائت میشود.
(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۳ - در مرکز هر شهرستان که لااقل ۲۵ پزشک و دندان پزشک باشد سازمان نظام پزشکی تشکیل میشود. تبصره - مرجع رسیدگی بامور پزشکی شهرستانهایی که عده پزشک و دندان پزشک آنها کمتر از ۲۵ نفر است نظام پزشکی استان مربوط خواهد بود چنانچه در مرکز استان مربوطه این عده پزشک بحد نصاب قانونی نرسیده مرجع قانونی نزدیکترین شهر است که شعبه نظام پزشکی داشته باشد.

رئیس - رأی گرفته میشود بماده ۳ آقایانی که موافقت قیام بفرمائید (اکثر برخاستند) تصویب شد.
ماده چهارم قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۴ - نظام پزشکی دارای هیئت مدیره مرکزی بوده و در مرکز هر شهرستان نیز که نظام پزشکی تشکیل شود هیئت مدیره برای آن شهرستان انتخاب خواهد شد. رئیس - پیشنهادی ندارد رأی گرفته بماده چهارم آقایانی که با ماده چهارم موافقت قیام بفرمائید (اکثر برخاستند). تصویب شد ماده پنجم قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۵ - هیئت مدیره مرکز مرکب است از: ۱- پانزده نفر از پزشکان غیر نظامی مرکز با انتخاب اکثریت پزشکان غیر نظامی مرکز ۲ - دوفتر دندانپزشک با انتخاب اکثریت دندان پزشکان مرکز ۳ - دوفتر پزشک از پزشکان لشکری و انتظامی (پزشک لشکری به معرفی ستاد بزرگ ارتش تاران و پزشک انتظامی به معرفی وزارت کشور)

رئیس - آقای صارمی

صدارمی - بنده این موضوعی که متذکر میشوم تقاضایم این است که آقای معاون وزارت بهداشتی توجه بفرمائید که این موضوع روشن بشود میخواهم بدانم که رادیولوگها را در چه ردیف میدانید جزو پزشکان هستند؟ بنابراین اگر جزو پزشکان هستند همانطور که دکتر دندان پزشک را هم آوردید عضو نظام پزشکی کردید و ممکن است در هیئت مدیره هم دوفتر از دندان پزشکها شرکت داشته باشند آنها را پزشک یا در ردیف پزشکان میدانید برای اینکه گفته اند نظام پزشکی اطباء و دندان پزشکان تشکیل میشود و در هیئت مدیره تصویب فرمودید که دوفتر دندان پزشک به انتخاب اکثریت دندان پزشکان مرکز در آنجا شرکت داشته باشند بنده این موضوعی را که عرض میکنم اگر مورد خرفام است و اینرا بعنوان تذکر عرض میکنم اگر مورد قبول بود قبول بفرمائید بنده معتقدم حالا که اینطور است چون فن رادیولوگی و رادیولژی خیلی اهمیت دارد و تعدادشان خیلی در ایران کم است در قبال پزشکان ممکن است آراء کافی بدست نیاورند که بکنفر رادیولوگ در این هیئت مدیره شرکت داشته باشد بنابراین تصویب بفرمائید که يك یا دوفتر از آنها با انتخاب رادیولوگها که در تهران هستند جزو نظام پزشکی باشند این تذکری است که میدهم و امیدام مورد قبول واقع میشود یا نه؟

رئیس - آقای دکتر سید امامی

دکتر سید امامی - رادیولوگ ممکن است پزشک باشد

ولی کارش طبابت نیست ولی در ماده چهارده قید شده است برای سایر رشته ها يك آئین نامه ای تنظیم شود رادیولوگ جزو آنها خواهد شد و همینطور داروسازها و پرستارها و ماماها و نظر جناب آقای صارمی تأمین میشود.

رئیس - آقای معاون وزارت بهداشتی

معاون وزارت بهداشتی - شاید توضیح بنده با توضیحی که جناب آقای دکتر سید امامی دارند متفاوت باشد بنده خواستم عرض بکنم که رادیولوگها پزشک هستند و نظر آقایان تأمین است و بطور قطع آنها همه جزو طبقه پزشکان هستند و طبقه جداگانه ای نخواهند بود.

رئیس - آقای دکتر امیر حکمت

دکتر امیر حکمت - توضیحات آقای دکتر اعتمادیان کافی بود

رئیس - رأی گرفته میشود بماده پنج آقایانی که موافقت قیام بفرمائید (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده شش قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۶ - هیئت مدیره نظام پزشکی شهرستانها مرکب است از:

۱ - هفت نفر پزشک غیر نظامی با انتخاب اکثریت پزشکان غیر نظامی آن شهرستان.

۲ - یک نفر دندان پزشک با انتخاب کلیه دندان پزشکان آن شهرستان.

۳ - یک نفر پزشک لشکری آن شهرستان (در صورتی که آن شهرستان لااقل مرکز تیپ باشد بجز معرفی ستاد مر بوطه)

رئیس - کسی اجازه نخواست پیشنهادی ندارد رأی گرفته میشود بماده ۶ آقایانی که موافقت قیام بفرمائید (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۷ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۷ - شرایط انتخاب شوندگان:

- ۱ - سن کمتر از ۴۰ سال نباشد.
  - ۲ - نداشتن سابقه محکومیت جنحه و جنایت.
  - ۳ - داشتن حسن شهرت
  - ۴ - لااقل ۱۵ سال سابقه پزشکی برای انتخاب شدن در مرکز و ده سال سابقه پزشکی برای انتخاب شدن در شهرستانها.
- رئیس - کسی اجازه نخواست پیشنهادی دارد قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

پیشنهاد مینماید ماده ۷ بشرح زیر اصلاح شود شرایط انتخاب شوندگان:

۱ - سن کمتر از سی سال نباشد ۲ - نداشتن سابقه محکومیت جنحه و جنایت ۳ - داشتن حسن شهرت ۴ - لااقل پنج سال سابقه پزشکی اعم از مرکز و شهرستانها. احمد مهران رئیس - آقای مهران.

احمد مهران - بنده در موقع بحث کلیات عرض کردم و توضیح دادم که در چه سنی میشود پزشک شد و این سن و این مدتی که تعیین شده بنظر بنده زیاد است و طبقه جوان و متخصص که بمملکت وارد میشوند اینها را محروم می کند ممکن است حوادثی در کار نظام پزشکی پیش بیاید که متخصصین خیلی دقیقی را لازم داشته باشد و الا ن عده زیادی شاید پنج شش هزار نفر در خارج از کشور طب میخوانند و اینها با يك تخصص هائی که در ایران نیست وارد میشوند وقتی که سن نمایندگی مجلس شورای ملی سی سال است هیچ دلیلی ندارد که عضویت نظام پزشکی چهل سال باشد این است که بجاست اگر موافقت بفرمائید به سی سال و پنج سال سابقه تقلیل پیدا کند.

رئیس - آقای دکتر شاهکار مخالفید؟

دکتر شاهکار - جناب آقای مهران در این جا بیک استدلال خلف فرمودند که چون عضویت نمایندگی مجلس ۳۰ سال است چرا عضویت نظام پزشکی چهل سال است عرض کنم چرا این تویش است قیاسا آنها معها مجلس شورای ملی يك محل حکمیت و قضاوت نیست نمایندگی مردم میباشد و می آیند این جا درد دل های مردم را میگویند و رسیدگی میکنند بکارهای مردم جناب آقای مهران همانطور که در جلسه پیش عرض کردم و متأسفانه مثل اینکه سوء تعبیری شد و دوست دانشمند جناب آقای دکتر رضائی اینجا عرض من را توجه بکردند و گریه من امیدوارم که تمام کارهای حساس مملکت دست جوانها بیفتد عرض کردم در امر قضاوت یک قدری سن باید بالا باشد این سن چهل سال همانطور که خودتان حساب کردید در سن ۲۵ سالگی طبیب میشود (مهران - در ۲۸ سالگی) بنابراین شما برای ایشان دو سال وقت قائلید از نظر اینکه اینها در هیئت مدیره مدافع حقیقی شتون کلنگ های خودش باشد از این جهت است که موافقت بفرمائید که سن همان ۴۰ سال باشد پنج سال

سابقه هم باور بفرمائید کم است البته ۱۵ سال هم يك اشکالاتی هست. بنا بر این اگر موافقت بفرمائید که سن چهل سال باشد ولی آن ۱۵ سال بشود ده سال.

مهران - بنده پیشنهادم را با ۳۵ سال سن و ۱۰ سال سابقه اصلاح میکنم.

رئیس - پیشنهاد مشابهی هم ایست اگر ۳۵ باشد پیشنهاد مشابه ضرورت ندارد پیشنهاد با اصلاحی که شده قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

پیشنهاد مینماید ماده ۷ بشرح زیر اصلاح شود. شرایط انتخاب شوندگان

۱ - سن کمتر از ۳۵ سال نباشد ۲ - نداشتن سابقه محکومیت جنحه و جنایت ۳ - داشتن حسن شهرت ۴ - لااقل ۱۰ سال سابقه پزشکی اعم از مرکز و شهرستانها

رئیس - رأی گرفته میشود به پیشنهاد اصلاحی آقای مهران آقایانی که موافقتند قیام بفرمائید (اکثر برخاستند) تصویب شد رأی گرفته میشود بماده هفتم آقایانی که موافقتند قیام بفرمائید (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده هشتم قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۸ - دوره عمل هیئت مدیره سه سال خواهد بود و سه ماه قبل از انقضای دوره عمل باید اقدام به تجدید انتخاب هیئت مدیره نمایند مادامی که هیئت مدیره جدید رسمیت نیافته هیئت مدیره قدیم بکار خود ادامه خواهد داد.

تبصره - اولین انتخابات هیئت مدیره نظام پزشکی مرکز و شهرستانها پس از تصویب این قانون ظرف سه ماه طبق آیین نامه ای که وزارت بهداشت تهیه و بتصویب هیئت وزیران میرساند شروع میشود.

انتخابات دوره های بعد مرکز و شهرستانها طبق آیین نامه ای خواهد بود که هیئت مدیره نظامنامه پزشکی تهیه مینماید. **رئیس** - پیشنهادی ندارد رأی گرفته میشود به ماده ۸ آقایانی که با این ماده موافقتند قیام بفرمائید (اکثر برخاستند) تصویب شد، ماده ۹ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۹ - نظام پزشکی هر شهرستان دارای شورای انتظامی خواهد بود شورای انتظامی مرکز مر کب است از دادستان استان و رئیس اداره پزشکی قانونی و پنج نفر پزشک و یک نفر دندان پزشک که ۲۰ سال سابقه حرفه

پزشکی را داشته باشند با انتخاب هیئت مدیره نظام پزشکی و یک نفر از اعضای هیئت مدیره مذکور به نمایندگی آن هیئت در شورای انتظامی.

تبصره - شورای انتظامی هر شهرستان مرکب از دادستان شهرستان و پزشک قانونی آن شهرستان (در صورتی که پزشک قانونی نباشد پزشکی که سمت پزشک قانونی داشته باشد) و سه نفر از پزشکان و یک نفر دندانپزشک واجد شرایط با انتخاب هیئت مدیره نظام پزشکی شهرستان مربوطه و یک نفر از اعضای هیئت مدیره نظام پزشکی آن شهرستان بنمایندگی آن هیئت در شورای انتظامی.

رئیس - مخالفی نیست؟ (گفته شد - خیر) رأی میکیریم بماده ۹ آقایانی که موافقتند قیام بفرمائید (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۱۰ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۰ - در مورد تعقیب کیفری صاحبان مشاغل پزشکی بانها هم بزه ناشیه از حرفه آنان دادسرا نظر مشورتهی شورای انتظامی نظام پزشکی را خواسته و سپس به تعقیب متهم اقدام خواهد نمود.

رئیس - آقای عمیدی نوری.

عمیدی نوری - عرض کنم موقعی که این موضوع در کمیسیون دادگستری مطرح بود نظر این بود که هم شورای انتظامی نظر مشورتهی بدهد و هم اصل اساسی و کلی که مربوط بر رسیدگی جرائم در محاکم و دادسراها هست بقوت خودش باقی باشد ولی در موقع تنظیم ماده عبارت معلق شد میگوید (در مورد تعقیب کیفری صاحبان مشاغل پزشکی بانها هم بزه ناشیه از حرفه آنان دادسرا نظر مشورتهی شورای انتظامی نظام پزشکی را خواسته و سپس به تعقیب متهم اقدام خواهد نمود) اگر ماده با این عبارت تصویب شود اشکال بزرگی بوجود خواهد آورد برای اینکه اولاً این شورای نظام پزشکی الزامی ندارد که این را جواب بدهد بعد هم تعقیب معلق میماند چون کلمه (سپس) دارد و کار دادسرا فلج میشود و این يك مصوبیت و يك سیری بوجود میآورد برای اینکه خدای نکرده اگر يك پزشکی منحرف شد این در مصوبیت قرار بگیرد و تحت تعقیب قرار نگیرد باین جهت بنده پیشنهاد دادم که دادسرا نظر نظام پزشکی را هم خواهد خواست و این پیشنهادی که بنده دادم برای اصلاح این ماده است و ماده فعلی ناقضانی با اصل کلی تعقیب جرائم دارد.

رئیس - پیشنهاد قرائت میشود.

پیشنهاد مینمایم ماده ۱۰ باین طریق اصلاح شود.

ماده ۱۰ - دادسرا در باره رسیدگی بانها هم بزه ناشیه از حرفه آنان نظر مشورتهی شورای انتظامی پزشکی را هم هم میخواهد.

رئیس - آقای عمیدی نوری

عمیدی نوری - بنده توضیحاتی که لازم بود عرض کردم.

رئیس - آقای بور بور مخالفید (بله) بفرمائید.

بور بور - وضع پزشکی با سایر طبقات دیگر از لحاظ ارتباطی که باید مردم با پزشکان داشته باشند بکلی متفاوت است. بنده اینجا فکر میکنم که حمایت این نظام پزشکی برای حفظ حسن شهرت طبیب فوق العاده لازم است چون طبیعی که مورد تعقیب واقع میشود با اینکه معلوم نیست مجرم باشد یا نباشد به مجرد اینکه مورد تعقیب واقع شد سلب اعتماد مردم از او میشود و باینجهت اینجا بایستی آقایانی که فقط از جنبه قضائی باین مطلب نگاه می کنند توجه داشته باشند که به حسن شهرت طبیب ممکن است فقط بواسطه تحت تعقیب واقع شدن صدمه ای بخورد که يك عمر جبران آن نشود بنابراین اگر این تعقیب قضائی يك چند روزی متوقف شود تا این نظام پزشکی نظر خودش را نسبت به طبیب اظهار بکند بعقیده بنده ضرر و خطرش کمتر از اینست که يك طبیبی که ممکنست در دادگاه هم تبرئه شود بحسن شهرتش صدمه ای بخورد که دیگر جبران نشود. از اینجهت بنده خیال میکنم که در این مورد از جهت قضائیش باید يك قدری اغماض کرد.

رئیس - آقای صارمی (صارمی - با پیشنهاد موافقت بفرمائید).

صارمی - هر فردی که مورد تعقیب قانون واقع شد ممکنست بگوئیم که حیثیتش لکه دار میشود و جبرانش مشکل است اعم از اینکه پزشک باشد یا تاجر باشد یا حقوقدان باشد یا مستخدم باشد یا وزیر باشد. بنا بر این اصول کلی را که نمیشود صرف نظر کرد. قانون اساسی سه قوه را پیش بینی کرده است یکی قوه قضائیه است و در قانون گفته است که مرجع رسیدگی و تعقیب کلیه مجرمین و متهمین محاکم عمومی است، ما که نمیتوانیم يك محکمه اختصاصی برای يك طبقه خاص بوجود بیاریم و بگوئیم که اگر یکی از افراد این طبقه مرتکب عملی شد و مورد

اتهام واقع گردید از قواعد کلی و اصولی و عمومی مستثنی باشد یعنی دادسرا نتواند او را تعقیب بکند تا شورای پزشکی نظر بدهد که این شخص قابل تعقیب هست یا نیست مضافاً باینکه همان نظر مشورتهی هم برای دادسرا و محاکم قضائی الزام آور نیست که بگوئیم تأمل بکنند تا اینکه او نظر بدهد. بنا بر این قاضی يك نظر مشورتهی میخواهد و این نظر مشورتهی ممکنست مقبول واقع شود و ممکنست مردود واقع شود بنابراین نمیشود مورد استثنائی از قواعد عمومی برای طبقه خاصی قائل شد چون همه در مقابل قانون یکسان خواهند بود با این ترتیب خیال میکنم که چون در کمیسیون دادگستری هم متأسفانه بنده شرکت نداشتم ولی در اولین مرحله ای که این را مطالعه کردم کلمه (سپس) مثل اینست که معنایش اینست که بعداً تعقیب خواهد شد بنظرم رسید که هیچ مورد ندارد و اگر چنانچه با این ترتیب این قانون تصویب میشد تعارض با اصول کلی و اصلی داشت و غیر قابل اجرا بود بنا بر این برای اینکه رفع ابهام بشود بسیار ضرورت دارد که بهمان ترتیبی که پیشنهاد شده است تصویب بشود و رفع ابهام شود و هیچگونه استثنائی هم نباشد. خود بنده افتخار دارم که وکیل دادگستری هستم و کلون و کلای دادگستری وجود دارد و کلون و کلا هم در تمام دنیا سوابق بسیار طولانی و چندین دهساله دارد. معذالك که اگر وکیل دادگستری جرائم عمومی مرتکب شود همان محکمه انتظامی و کلای دادگستری اعلام سلب صلاحیت میکنند و میروند بمحاکم عمومی و دادسرا رسیدگی میکند بنا بر این يك اصل کلی را در تمام موارد نسبت به تمام طبقات باید ملحوظ داشت.

رئیس - این پیشنهاد اصلاحی قرائت میشود و رأی گرفته میشود.

(پیشنهاد آقای عمیدی نوری مجدداً بشرح سابق قرائت شد) **عمیدی نوری** - اضافه بفرمائید صاحبان مشاغل پزشکی **رئیس** - پس پیشنهاد آقای عمیدی نوری باین صورت درمی آید که قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۰ - دادسرا در باره رسیدگی بانها هم بزه ناشیه از حرفه صاحبان مشاغل پزشکی نظر مشورتهی شورای انتظامی نظام پزشکی را هم میخواهد.

رئیس - آقای معاون وزارت بهداشت.

دکتر اعتمادیان - (معاون وزارت بهداشت) - در مورد این ماده در کمیسیون دادگستری بحث مفصل و دامنه داری

شده است و بعد روی این فرمول توافق شده و بنده تعجب کردم که جناب آقای عمیدی نوری که خودشان مخبر کمیسیون دادگستری هستند پیشنهادی میدهند که این ماده را است و در حقیقت نقض میکند (عمیدی نوری - نظر کمیسیون دادگستری این بوده) اجازه بفرمائید در اینجا جناب آقای مهندس هدایت باین لایحه دولت ایراد داشتند که حفظ شئون پزشکی نمیشود و هیأتی از پزشکان ارشد ممکنست رأی بدهند و در اینجا گفته شده است که باین رأی توجه نشود. حتی عده‌ای از آقایان معتقد بودند که برای رسیدگی بانها مات پزشکان حق اینست که هیأت منصفه وجود داشته باشد و در محکمه هیأت منصفه به بزه پزشک که ناشی از حرفه اوست رأی بدهد. در مقابل این دو نظر ما این راه حل وسط و این فرمول را انتخاب کردیم و روی این فرمول توافق کردیم. پیشنهاد آقای عمیدی نوری کاملاً این ماده را است خواهد کرد ما بهیچوجه نخواستیم چنانچه قاضی بشویم، پزشکان بهیچوجه نخواستند دستگاه قضائی را تعطیل بکنند خواسته اند دستگاه قضائی را راهنمایی بکنند و قاضی که کما هو حقّه اطلاع ندارد باینش بیشتر، با بصیرت بیشتری، با دلائل بیشتری در جریان امر بتواند رأی بدهد و در اینجا هم نوشته شده است که پس از وصول نظریه شورای انتظامی و استدعای بنده اینست که این ماده بهمین صورت گذاشته شود و اگر مجلس شورای ملی نظر دارد که نظام پزشکی در این مملکت برقرار شود و از وضع فعلی خارج بشویم عنایت بفرمائید و بهمین فرمولی که توافق کرده ایم رأی داده شود و اگر همین وضع فعلی کمال مطلوب است همین وضع ادامه داده شود این لایحه ده سال است که تقدیم مجلس شورای ملی شده و بعد از ده سال دولت و پزشکان و کمیسیون دادگستری و وزارت بهداشتی روی این فرمول توافق کرده اند بنده استدعا دارم که بهمین صورت آقایان موافقت بفرمائید.

عمیدی نوری - اجازه بفرمائید بنده یک توضیحی بدهم.

رئیس - پیشنهاد است و موافق و مخالف هم صحبت کرده اند، يك موافق و يك مخالف که بیشتر نمیتواند صحبت بکند.

عمیدی نوری - نظر کمیسیون دادگستری این بود. ایشان يك توضیحی دادند که محتاج است بنده از طرف کمیسیون توضیحی بدهم چون فرمودند کمیسیون

دادگستری اینطور نظر داده و حال اینکه نظر کمیسیون دادگستری این بوده، نظر کمیسیون دادگستری اینست که نظر مشورتنی خواسته شود ولی اصل کلی آزادی و اختیار قوه قضائیه در تعقیب جرائم هم باقی باشد باین نظر مثل این است که میخواهند جرم عده‌ای طبیب بلا تعقیب بماند و این عملی نیست.

رئیس - شما زیر این لایحه را امضا کرده‌اید بعنوان مخبر کمیسیون یعنی این لایحه‌ای که امضا شده مطابق نظر کمیسیون است.

عمیدی نوری - نظر کمیسیون این بوده، این لایحه دوشوری بوده و حالا يك شوری شده است باید در مجلس اصلاح شود.

رئیس - باید به پیشنهاد رأی بگیریم پیشنهاد آقای عمیدی نوری مجدداً قرائت میشود و رأی میگیریم.

(پیشنهاد اصلاحی آقای عمیدی نوری مجدداً بشرح سابق قرائت شد)

رئیس - رأی میگیریم به این پیشنهاد آقایانیکه موافقت قیام کنند (اغلب برخاستند) تصویب شد پیشنهاد دیگر قرائت میشود.

(بشرح زیر قرائت شد)

مقام محترم ریاست مجلس شورای ملی

پیشنهاد مینماید در بیان ماده ۱۰ جمله ذیل اضافه گردد « و شورای انتظامی نظام پزشکی موظف است حداکثر در ظرف یکماه نظر خود را اعلام دارد » احمد مهران.

رئیس - آقای مهران.

احمد مهران - بنده بسیار خوشوقتم که پیشنهاد آقای عمیدی نوری تصویب شد و يك رکن دیگر بنام رکن پزشکی در مقابل قوه قضائیه بوجود نیامد و بهمین دلیل پیشنهادی کردم که هرگاه نظر مشورتنی شورای انتظامی پزشکی خواسته شد يك وقت است که ممکنست این شورا در عرض ده سال جواب ندهد و يك محاکمه‌ای معطل بماند بنابراین شورای انتظامی بایستی موظفاً در ظرف یکماه وقتی نظر مشورتنی خواسته شد از طرف شورا جواب داده شود و استدعا میکنم باین پیشنهاد که در تکمیل پیشنهاد جناب آقای عمیدی نوری است و تقریباً خیالمان را از حیث رسیدگی بمسائل موضوع این قانون راحت میکند رأی بدهید.

رئیس - آقای صدرزاده مخالفید؟

صدرزاده - موافقم.

رئیس - مخالفی نیست باید رأی بگیریم. پیشنهاد مجدداً قرائت میشود.

(پیشنهاد آقای مهران مجدداً بشرح سابق قرائت شد)

رئیس - رأی گرفته میشود باین پیشنهاد آقایانیکه موافقت قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد این پیشنهاد بماده ۱۰ ملحق میشود پیشنهاد دیگری است از آقای فضائلی که قرائت میشود.

(بشرح زیر قرائت شد)

مقام ریاست معظم مجلس شورای ملی - پیشنهاد میشود ماده ۱۰ بصورت زیر اصلاح شود.

ماده ۱۰ - در مورد تعقیب کیفری صاحبان مشاغل پزشکی با تمام بزه‌ناشیه از حرفه آنان دادسرا نظر مشورتنی شورای انتظامی پزشکی را نیز خواهد خواست. محمد فضائلی

رئیس - آقای فضائلی.

فضائلی - پیشنهاد بنده عین پیشنهاد آقای عمیدی نوری است و چون پیشنهاد ایشان تصویب شد بنده پس میگیرم.

رئیس - ماده ۱۰ همان پیشنهاد آقای عمیدی نوری و آقای مهران است که رأی گرفته شد و تصویب شد ماده ۱۱ مطرح است و قرائت میشود.

(بشرح زیر قرائت شد)

ماده ۱۱ - تخلفات حرفه پزشکی و مجازاتهای انتظامی و تعقیب و طرز رسیدگی بآن تخلفات و اجرای احکام مربوطه بموجب آئین نامه‌ای خواهد بود که هیأت مدیره مرکزی نظام پزشکی تنظیم و وزارت بهداشتی برای تصویب به کمیسیونهای مشترك دادگستری و بهداشتی مجلسین تقدیم میدارد.

رئیس - پیشنهادی از آقای دکتر دادفر رسیده است که قرائت میشود:

(بشرح زیر قرائت شد)

پیشنهاد میکنم در ماده ۱۱ بعد از جمله « و طرز رسیدگی بآن تخلفات » عبارت « و صلاحیت اخلاقی و حرفه‌ای پزشکان » علاوه شود. دکتر دادفر

رئیس - آقای دادفر

دکتر دادفر - بنده در کلیات توضیحاتی عرض کردم که خوشبختانه مورد توجه جناب آقای معاون محترم وزارت بهداشتی و آقایان نمایندگان محترم قرار گرفت. بعقیده بنده یکی از وظایف حتمی این نظام پزشکی رسیدگی به

صلاحیت اخلاقی آقایان پزشکان است و این غیر از تخلف است. ممکنست يك طبیب هیچ تخلف نکند ولی صلاحیت اخلاقی نداشته باشد و آن را نظام پزشکی باید رسیدگی کنند چون بحیثیت تمام پزشکان صدمه میزند اینست که چون در آئیننامه تصریح میشود بنده خواستم دست آقایانی که آئیننامه مینویسند نسبت باین مسأله هم باز باشد و پیش بینی‌های لازم را بکنند. باین ترتیب طرز رسیدگی بآن تخلفات و صلاحیت اخلاقی آقایان پزشکان را بنده پیشنهاد کردم که اضافه شود.

رئیس - آقای صارمی مخالفید؟ (صارمی - بلی) بفرمائید **صارمی** - این پیشنهاد در مرحله اول مواجه با يك اشکال میشود و آن اینست که شورای پزشکی باید رسیدگی کند که اطباء صلاحیت اخلاقی دارند یا خیر بطور مطلق و کلی که درست نیست. زیرا آقایان پزشکان هم مثل سایر طبقات هستند که اصل کلی اینست که صلاحیت اخلاقی دارند (پروفسور اعلم - دیپلم که گرفت یعنی صلاحیت دارد) ولی ممکنست مواردی پیش بیاید که تخلفاتی بکنند که بگوئیم موضوع این تخلفات موجب خواهد شد که شورا اظهار نظر بکند و رسیدگی بکند و بگوید که این شخص صلاحیت اخلاقی ندارد. اگر منظور نظر حضرتعالی اینست که بنده معتقدم که پیشنهاد را حضرتعالی بطوری اصلاح بفرمائید که توهم تذکر و عرض اول بنده نرود (فضائلی - واصل برائت متزلزل نشود) چون اصل کلی اینست که همه صلاحیت دارند و مردمان تحصیل کرده‌ای هستند و معنی ندارد که گفته بشود که يك مرجعی تشکیل بشود و رسیدگی کند که اینان صلاحیت اخلاقی دارند یا نه و بنابراین اگر نظر حضرتعالی اینست و میدانید باینکه مفید بفرماید که بنده عرض میکنم هست که بسیار خوب و اگر میدانید که نیست آرا اصلاح بفرمائید بطوری که این توهم در آن نرود.

رئیس - آقای پروفسور اعلم

پروفسور اعلم - بنده مخالفم، ایشان هم مخالفت کردند

رئیس - بنابراین رأی گرفته میشود باین پیشنهاد آقایانیکه موافقت قیام فرمایند (عده کمتری برخاستند) تصویب شد. دیگر پیشنهادی ندارد. رأی میگیریم بماده ۱۱ آقایانی که موافقت قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۱۲ قرائت میشود.

(بشرح زیر قرائت شد)

ماده ۱۲ - نظام پزشکی هر شهرستان مرجع امور حرفه‌ای و صنفی خواهد بود .

رئیس - کسی اجازه نخواست و پیشنهادی ندارد . رأی گرفته میشود . ماده ۱۲ آقایانی که موافقت فرمایند (اغلب برخاستند) تصویب شد . ماده ۱۳ قرائت میشود . (شرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۳ - شورای عالی فرهنگ قبل از تعیین ارزش مدارک علمی و تخصصی پزشکان و دندان‌پزشکان موضوع را به سازمان نظام پزشکی مرکز ارجاع و با توجه بنظریه نظام پزشکی رأی مربوطه را صادر خواهد نمود .

رئیس - آقای دکتر دادفر

دکتر دادفر - آقایان محترم توجه دارند که نظام پزشکی طبق این لایحه یک سازمانی است که برای رسیدگی به تخلفات پزشکان و حفظ شئون آنها بعد از اشتغال بحرفه پزشکی رسیدگی میکند (صحیح است) هنوز کسی که نیامده و پزشک نشده و مبادرت با اجرای حرفه خود نکرده این نظام پزشکی دیگر یک سازمان علمی نیست ، بچه مناسب است باید از این بعد دوباره یک طبیب تازه وارد را مکلف کرد که از این سازمان کسب تکلیف کند ؟ مضافاً اینکه شورای عالی فرهنگ فقط تعیین ارزش مدارک تحصیلی را میکند فرض کنید طبیبی آمده و دانشکده پزشکی تهران یا خارج را تمام کرده دیگر بچه دلیل سازمان نظام پزشکی میتواند بگوید که این طبیب نیست ، این طبیب هست و ارزش علم را که نمیشود از بین برد . اگر این شخص بعد از این که طبابتش را کرد و شروع بعمل کرد ، یک تخلفی کرد سازمان نظام پزشکی باید رسیدگی کند و او را مجازات بکند اگر مخالف شئون پزشکی رفتار کرد باید او را مجازات کرد ولی قبل از اینکه تعیین ارزش علمی این شخص بشود از نظام پزشکی نظریه خواسته شود بنده هیچ محملی برای اینکار نمی بینم مخصوصاً که نظام پزشکی یک مرجع علمی است و یک مرجع صنفی است و چه بسا ممکن است که در دادن این ارزش‌ها و تعیین این ارزش‌ها نسبت بکسانی که جدیداً وارد این صنف میشوند میشود خدای نکرده یک اعمال غرض بشود ممکن هم هست که نشود ولی اصولاً این مرجع مرجعی نیست که درباره طبیب بودن و یا طبیب بودن کسی اظهار نظر بکند باین ترتیب بنده برای این ماده هیچ محملی نمی بینم و یک ماده خلاف اصل است و بنده حذف این را تقاضا میکنم .

رئیس - آقای جلیلی

جلیلی - بنده هم مخالف این ماده‌ام

رئیس - آقای پروفیسور اعلم (پروفیسور اعلم - موافقت) بفرمائید

پروفیسور اعلم - البته تشخیص مقام علمی باشورایعالی فرهنگ است ، کاملاً صحیح است ولی بحث در اینست که هر کسی این دیپلم را گرفت طبیب است چون دیپلم گرفتن خودش یک شرایطی میخواهد و این شرایط را باید انجام بدهد و قسم بخورد تا اینکه بمقام دکترا برسد و شورایعالی فرهنگ هم این را تصویب می کند ولی این ماده برای اینست که بعضیها برای تخصص خودشان یک مدارک می آورند و شورایعالی فرهنگ البته باین مدارک رسیدگی میکند ولی این اطبا هستند که این مدارک را بهتر تشخیص میدهند . از این نظر و از نظر تخصص آقایان پزشکان است که این قسمت را گذاشته اند و هیچ عیبی ندارد که نظام پزشکی هم نظر خودش را راجع به تخصص کسی بدهد و بعد این نظر با مدارک جمعاً برود بشورای عالی فرهنگ این به چه کسی ضرر میزند و چه عیبی دارد ؟

رئیس - آقای جلیلی

جلیلی - اول موضوعی که بنده خواستم عرض کنم اینست که برای خدمت به مملکت و به مردم ، مهندس ، طبیب ، اقتصاددان ، میکابیک ، کشاورز ، همه اینها خدمتگزار مملکتند بنابراین رعایت وضع هر صنفی را باید بکنواخت بکنیم باین معنی که تسهیلاتی را که برای هر صنف و حرفه‌ای فراهم میکنیم برای حرفه‌های دیگرمان هم بکنیم . چه فرقی بین یک اقتصاددان یا دکترا هست که باید ارزش علمی او را شورای عالی فرهنگ معین بکند و این را نظام پزشکی دیگر اینکه بنده نمیدانم با این قسمت و بسا اینکار وزارت فرهنگ موافق هست یا نه چون دکانی جلو دکان وزارت فرهنگ درست کردن و مدارک یک شخصی را در دو جامه مطلق کردن چه لزومی دارد خود شما میدانید یک مدارکی وقتی که برود بشورای عالی فرهنگ ، مدتی طول میکشد تا رسیدگی بشود حالا تازه این را هم میگذازم در نظام پزشکی و آنجا هم معطلش کنیم و به یکی بدهیم به یکی ندهیم ، ارزش مدارک علمی خود آقایان اطبا را شورای عالی فرهنگ تعیین کرده ، این را بی انصافی بفرمائید ، برای خود جناب عالی آقای پروفیسور شورای عالی فرهنگ ارزش علمی تعیین کرده است حالا میخواهید بفرمائید بنده که طبیب شده‌ام

ارزش این را آقا تعیین بکنید استدعا میکنم این را توجه بفرمائید ، هیچ فرقی بین اینها نمیشود گذاشت طبیب بسا اقتصاددان و مهندس باید ارزش علمیشان یکجا رسیدگی شود و تعیین ارزش هم کار وزارت فرهنگ است استدعا میکنم از این ماده صرفنظر بفرمائید چون ارزش علمی خودتان را هم شورای عالی فرهنگ تعیین کرده است

رئیس - آقای صدرزاده

صدرزاده - عرض کنم این جوانهایی که در خارج تحصیل میکنند یکی از مصیبت‌هایی که دارد اینست که برای تعیین ارزش مدارک علمیشان یکسال در شورایعالی فرهنگ معطل میشوند و یکسال دیگر هم گرفتار این دستگاره خواهند شد . استدعا میکنم بهمان اولی اکتفا بفرمائید .

رئیس - پیشنهادی رسیده است که قرائت میشود (شرح زیر قرائت شد)

مقام محترم ریاست مجلس شورای ملی پیشنهاد مینماید که ماده ۱۳ از لایحه نظام پزشکی تجزیه شود - مهران

رئیس - یک قسمت ممکن است از یک ماده ای تجزیه شود ولی تمام ماده نمیشود .

مهران - حذف بفرمائید .

رئیس - پیشنهاد حذف نسبت به ماده را هم مستقلاً نمیشود رأی گرفت رأی به خود ماده باید بگیریم آقایانیکه موافق نباشند رأی نمیدهند بالطبع حذف میشود بنابراین رأی گرفته میشود به ماده ۱۳ آقایانی که موافقت قیام فرمایند (عده کمی برخاستند) تصویب نشد . ماده ۱۴ که اکنون ماده ۱۳ خواهد شد قرائت میشود (شرح زیر خوانده شد) .

ماده ۱۴ - برای سایر طبقات پزشکی از قبیل متصدیان آزمایشگاهها - دارو سازان - ماماها و پرستاران نیز آئین نامه صنفی جداگانه از طرف وزارت بهداری تنظیم خواهد شد که پس از تصویب کمیسیونهای بهداری و دادگستری مجلسین قابل اجرا خواهد بود .

رئیس - ماده ۱۴ که ماده ۱۳ خواهد شد رأی میکنیم ، آقایانیکه موافقت قیام کنند (اغلب برخاستند) تصویب شد یک ماده الحاقیه پیشنهاد شده است که قرائت میشود (شرح زیر قرائت شد)

مقام محترم ریاست مجلس شورای ملی اینجانب پیشنهاد مینمایم ماده ذیل به لایحه اضافه شود :

ماده الحاقیه - بودجه سازمان های نظام پزشکی از طرف

سازمان نظام پزشکی هر محل تأمین خواهد کردید .

دکتر رضائی

رئیس - آقای دکتر رضائی .

دکتر رضائی - همانطور که بنده قبلاً حضور آقایان عرض کردم تعیین تکلیف بودجه این سازمانها شده است و فقط ذکر می‌کنم که در این لایحه شده است اینست که در ماده اول گفته شده است که این سازمان سازمان مستقلی است ولی این سازمان مستقل را در اینجا کاملاً معلوم نکرده اند که آیا بودجه این سازمان مستقل را خود آقایان اطباء باید تأمین کنند و آیا برای آقایان اطباء الزام آور است که عضو آنجا بشوند یا وزارت بهداری در این زمینه کمک میکند . متأسفانه این مطلب روشن نشده و توضیحاتی هم که داده شد در این باب کمکی نمیکند . بنابر این (یک نفر از نمایندگان - مثل کانون و کلاست) بنده هم همین نظر را دارم و برای روشن شدن مطلب بنده پیشنهاد را تقدیم کردم که بودجه های سازمانهای نظام پزشکی از طرف خود سازمان نظام پزشکی هر محل تأمین خواهد کردید و چنانچه بعد از توضیحاتی که اینجا داده میشود احتیاج باین پیشنهاد نباشد بنده عرضی ندارم ولی بایستی این مطلب روشن بشود و متأسفانه روشن نشده است .

رئیس - آقای ارباب .

ارباب - مختصر مخالفت بنده اینست که از این بودجه های ناچیز بهداری شهرستانها میخواهند مبلغی کسر کنند که بدهند بنظام پزشکی (دکتر رضائی - برعکس آقا) بنا بر این بنده عقیده دارم بودجه این دستگاره وزارت بهداری و دولت از هر محلی که میتواند تأمین کنند و بگذارند نه از محلها ، از تهران تأمین کنند والا در محلها چنین بودجه ای نمیتوانند بدهند و بنده مخالفم .

رئیس - آقای مهران (مهران - بنده عرضی ندارم) .

آقای دکتر سیدامامی .

دکتر سید امامی - جناب آقای دکتر رضائی قبلاً یک یادداشتی به بنده فرستادند و بنده در آن یادداشت قید کردم که این دستگاره بودجه اش از طرف خود سازمان تأمین میشود بنا بر این لزومی ندارد که در این قانون علاوه شود و مثل کانون و کلا یک مبلغی از آقایان لطفاً خواهند گرفت و از همین جا پولی که عاید خواهد شد مخارج سازمان را تأمین میکنند .

دکتر رضائی - چنانچه نظر آقای دکتر سید امامی

مورد تأیید وزارت بهداری باشد بنده پیشنهادم رایس میگیرم
معاون وزارت بهداری - مورد تأیید است

دکتر رضائی - بنابر این بنده احتیاجی به پیشنهاد نمی
بینم و مسترد خواهم داشت .

رئیس - ماده ۱۵ قرائت میشود .

(شرح زیر قرائت شد)

ماده ۱۵ - وزارت بهداری و وزارت دادگستری مأمور
اجرای این قانون میباشند .

رئیس - رأی گرفته میشود به ماده ۱۵ آقایانی که
موافقت قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد .
کلیات آخر مطرح است آقای ارباب بفرمائید و مختصر هم
صحبت بفرمائید که بکارهای دیگر هم برسیم .

ارباب - بنده دودقیقه بیشتر مصدع نمیشوم و او اینست
که در پیشنهاد جناب آقای دکتر دادفر شرط صلاحیت اخلاقی
پیشنهاد شده بود و در پیشنهاد بنده شرط حسن شهرت بود
برای این هیاتی که قضاوت میکنند هر دو پیشنهاد رد
شده مفهوم مخالف اینست که نه باید صلاحیت اخلاقی داشته
باشند و نه حسن شهرت (چند نفر از نمایندگان - اینطور
نیست) .

رئیس - رأی گرفته میشود بمجموع مواد آقایانی که با
مواد این لایحه موافقت قیام فرمایند (اغلب برخاستند)
تصویب شد . به مجلس سنا فرستاده میشود .

۵ - شور دوم و تصویب گزارش کمیسیون کشور
راجع به اعطای اختیار بافسران شهربانی برای وصول
جرایم رانندگی و ارسال بمجلس سنا .

رئیس - گزارش کمیسیون کشور راجع به اعطای اختیار
گرفتن جریمه بافسران شهربانی مطرح است و قرائت میشود
(شرح زیر قرائت شد)

گزارش از کمیسیون کشور به مجلس شورای ملی
کمیسیون کشور لایحه ارسالی از مجلس سنا راجع
باعطاء اختیار بافسران شهربانی برای وصول جرائم رانندگی
را که پس از گزارش شور دوم بر حسب پیشنهاد عدهای از
آقایان نمایندگان برای رسیدگی مجدد بکمیسیون ارجاع
شده بود با حضور آقای معاون وزارت کشور مورد رسیدگی
قرار داده گزارش شور دوم را با اصلاحاتی تصویب نمود
اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد .

ماده ۱ - در شهرهاییکه از طرف اداره کل شهربانی با
موافقت وزارت کشور معین و آگاهی شود بافسران شهربانی
کل که باین منظور تعیین شده باشند اجازه داده میشود که

متخلفین از آئین نامه راهنمایی و رانندگی را در محل و در
حین مشاهده تخلف متوقف کرده فوراً از آنان جریمه
نقدی که بر حسب مورد ۵۰ یا ۱۰۰ یا ۲۰۰ ریال خواهد
بود بانسلیم قبض رسید نمبردار دریافت نمایند در صورتیکه
متخلف بعلت همراه نداشته و وجه قادر بتأدیه جریمه نباشد
و یا بعلت دیگری دریافت جریمه در حین تخلف و در محل
مشاهده آن مقدور نباشد افسر مأمور اخطار به متخلف
تسلیم یا به وسیله نقلیه الصاق مینماید .

در این صورت متخلف باید ظرف ۵ روز از روز اخطار
جریمه مقرر را به یکی از صندوقهای راهنمایی و رانندگی
شهربانی ارسال و رسید دریافت دارد .

شخصی که به نظر افسر شهربانی معترض باشد برای
رسیدگی ظرف ۲۴ ساعت از طرف دادگاه بدادگاه خلاف
احضار میشود و در صورت عدم حضور یا وارد نبودن اعتراض
و ثبوت تخلف دادگاه او را بتأدیه جریمه از پانصد ریال تا
دو هزار ریال محکوم خواهد کرد .
تبصره ۱ - متخلفی که در موعد مقرر جریمه را تأدیه
نماید معترض محسوب و با او طبق قسمت اخیر ماده رفتار
خواهد شد .

تبصره ۲ - کلیه رانندگان مکلفند در حین رانندگی
پروانه رانندگی با عکس خود را که بان ملصق باشد همراه
داشته باشند و در غیر اینصورت مأمورین شهربانی مجازند
تخلف را بدادگاه اعزام نمایند .

تبصره ۳ - رانندگانیکه ظرف یکسال سه دفعه با اتهام
جرائم خلافی مربوط بامور رانندگی در دادگاه محکوم
شده باشند و جرائم مزبور مطابق آئین نامه امور خلافی
رانندگان در گواهی نامه رانندگی آنها ثبت شده باشد مدت
ششماه از حق رانندگی محروم خواهند بود و در صورتیکه
تخلف راننده سه بار دیگر بشرح فوق در یکسال تکرار شود
متخلف مدت یکسال از حق رانندگی محروم خواهد شد و
چنانچه رانندگانی که گواهینامه آنها از طرف افسران
شهربانی بعلت سرعت یا سبقت غیر مجاز یا تجاوز بچپ ضبط
شده باشد و یا پس از صدور حکم محرومیت از رانندگی
مبادرت برانندگی نمایند در حکم اشخاصی خواهند بود که
بدون پروانه رانندگی نموده اند .

تبصره ۴ - رسیدگی که از طرف افسران شهربانی در موقع
ضبط گواهینامه داده میشود نامدت ۵ روز از تاریخ تسلیم در
حکم گواهی نامه رانندگی محسوب میشود .

ماده ۲ - آئین نامه اجرای این قانون را وزارت دادگستری
و کشور تهیه و پس از تصویب هیئت وزیران قابل اجراء
خواهد بود .

ماده ۳ - این قانون در هر شهر ده روز بعد از نشر آگاهی
مذکور در قسمت اول ماده ۱ در یک روزنامه کثیرالانتشار
بموقع اجرا گذاشته خواهد شد .

ماده ۴ - عواید حاصله از جرائم مربوط به تخلفات امور
راهنمایی و رانندگی و همچنین عواید حاصله از جرائمی که
افسران پلیس طبق این قانون وصول مینمایند بحساب
مخصوصی در وزارت دارائی تمرکز داده میشود و در اختیار
شهربانی هم محل خواهد بود که وجوه وصولی مزبور طبق
مقررات مالی بمصرف امور فنی و راهنمایی مربوط بحسن
انتظام امور رانندگی از قبیل نصب چراغهای راهنما و خط
کشی خیابانها و همچنین تکمیل کادر استخدامی در حدود
قواین استخدامی در همان محل برسد .

ماده ۵ - وزارتخانههای کشور و دادگستری و دارائی
مأمور اجرای این قانون میباشند .

مخبر کمیسیون کشور - مهدی ارباب
گزارش از کمیسیون دادگستری بمجلس شورای ملی
کمیسیون دادگستری لایحه ارسالی از مجلس سنا راجع
باعطاء اختیار بافسران شهربانی برای وصول جرائم رانندگی
را که برای رسیدگی مجدداً از مجلس شورای ملی به کمیسیون
ارجاع شده با حضور آقای معاون وزارت کشور مطرح و
پس از مذاکرات لازم خبر کمیسیون کشور را تأیید و تصویب
نمود اینک گزارش آنرا به مجلس شورای ملی تقدیم میدارد .

مخبر کمیسیون دادگستری - عمیدی توری
گزارش از کمیسیون دارائی بمجلس شورای ملی
کمیسیون دارائی با حضور آقای وزیر کشور لایحه
ارسالی از مجلس سنا راجع باعطاء اختیار بافسران شهربانی
برای وصول جرائم رانندگی را که بر حسب پیشنهاد عدهای
از آقایان نمایندگان برای رسیدگی به کمیسیون ارجاع
شده بود مورد رسیدگی قرار داده در نتیجه خبر کمیسیون
کشور را تأیید و اینک گزارش آنرا به مجلس شورای ملی
تقدیم میدارد .

مخبر کمیسیون دارائی - مشایخی
رئیس - ماده اول مطرح است ، آقای دولت آبادی
(دولت آبادی - موافقم) آقای دکتر مشیر فاطمی
دکتر مشیر فاطمی - بنده موقمی که این لایحه در

کمیسیون مطرح بود با حضور جناب آقای فرهودی و
تیمسار سپهبد رئیس کل شهربانی و آقای رئیس اداره
راهنمایی آنچه تذکر بود عرض کردم البته بنده بیشتر در
یکی از موافقت مخالف بودم و ریاست محترم شهربانی يك
توضیحاتی دادند که بنده قانع شدم ولی بنده میخواستم از
اینجا يك پیامی مخصوصاً بافسران جوانی که مأمور اجرای
این قانون هستند بفرستم که امروز که مجلس شورای ملی
تصور میکنم که این قانون را تصویب میکند و بموقع اجرا
گذاشته میشود حب و بغض شخصی نداشته باشند (صحیح
است) و فقط و فقط قانون و حسن تنظیم ارتباطات شهر را
در نظر بگیرند و بقول خردمان يك حسن نیتی هم داشته
باشند که مسلماً مردم را بیخود برای اینکه پیاده از سواری
می آید و او يك تك بوق میزند فوری نیاید جلوی او را
بگیرد و بگوید آقا بیست تومان بده برای اینکه این
اختیارات موقتی است و اگر خوب عمل شود در آئیه تأیید
میشود و اگر خوب عمل نشود اسباب زحمت وارضایتی مردم
فراهم میشود و من امیدوارم چون رئیس شهربانی سید
جلیل القدریست و مردیست که واقعاً خوش نیت است و
رئیس راهنمایی هم اینطور است اینها از اولش خوب عمل
بکنند که در آئیه مردم از مجلس شورای ملی ذلتنگ نشوند
که چنین قانونی را گذرانیده است .

رئیس - حق ذلتنگی ندارند و بیجا میکنند وقتی که
قانون در مجلس تصویب شد هر طوری که گذشت باید اجرا
شود کسی حق حرف زدن ندارد و باید اطاعت کنند
دکتر مشیر فاطمی - اکثر خوب اجرا شد اینطور
میشود . دوم راجع به پیاده رو ها هم در آئین نامه هایشان
يك فکری بکنند که این پیاده رو هم یکی از موضوعات
بسیار بفرج است و کار عبور و مرور تهران را بیشتر پیاده رو
ها مختل میکنند

رئیس - آقای دولت آبادی
دولت آبادی - بنده در بیانات جناب آقای دکتر مشیر
فاطمی همکار عزیزم مخالفتی ندیدم که احتیاج بدفاع داشته
باشد بلکه ایشان يك تذکره هائی دادند که همه مفید بود
و تردید نیست که مأمورین شهربانی توجه خواهند
داشت که وظیفه شان را بهتر انجام بدهند ، اما مطلبی که
بنده خواستم در موافقت این لایحه عرض بکنم اینست که
وضع راهنمایی و رانندگی ما خوب نیست و خیابانهای ما
مناسب نیست و باید مراقبت بیشتری بشود و آنها باید طبق

قانون باشد قانون هم باید طوری باشد که بشود آرا اجرا کرد. مطلب دیگر اینست که ما چون در زمانی قرار گرفته ایم که هر روز و بلکه هر آن ناظر ترقیاتی در امور اجتماعی و نظائر تمدن هستیم باید ماهم مقرراتی داشته باشیم، البته حاجت هایمان شدید است و نیازمندیهایمان زیاد است اما حوصله مان هم بکفندی کم است و مقایسه را از دست میدهیم. وضع شهربانی را باید مقایسه کرد با آنکه بیست سال پیش داشتیم یا اینکه پنجاه سال پیش داشتیم بعقیده بنده افسران جوانی که تحصیل کرده اند و همیشه تشویق آنها مورد توجه مجلس شورای ملی بوده است باید با آنها کمک کرد چون مردمانی تحصیل کرده هستند و من شخصاً از آنها رفتار حادی ندیده ام، یعنی با وجود جوانی و انجسام وظیفه دشوار همیشه مؤدب و متوجه وظیفه خطیرشان بوده اند. البته تردید نیست که شهربانی به مذاکرات مفید جناب آقای دکتر مشیر فاطمی توجه خواهند کرد و دقت بیشتری برای اجرای این قانون خواهند کرد. مجلس هم همینطور خدمتگزاران را تشویق میکند و این اصلاح هم امیدوارم که موجب بهبود امور راهنمائی و نظم خواهد شد.

رئیس - این بیانی که آقای دکتر مشیر فاطمی کردند من تصور کردم از وضع قانون آنکسی که آرا باید اجرا بکند ناراضی است این بود که بنده گفتم بیجا کرده اند البته نباید طوری اجرا بکنند که مردم ناراضی بشوند این صحیح است، من آن کسی را گفتم که قانون را باید اجرا بکنند اجرا کننده قانون اگر ناراضی باشد بسا مربوط نیست. قصدم این بود. آقای ابتهاج

ابتهاج - بعقیده بنده این لایحه ای که الان مطرح است هیچ چیز تازه ای نیست، بر عکس یک جرایمی که در این لایحه تعیین کرده اند خیلی کمتر از میزان جرائمی است که در سابق برای تخلف از رانندگی میکردند و شاید حالا هم میگردد. این لایحه وضع پرداخت جرائم را تسهیل میکند یعنی عوض اینکه یک راننده متخلف برود بداد گاه و مدتها وقتش تلف شود. و بالاخره محکوم هم خواهد شد در همان محل آرا می پردازد و جایش خلاص میشود ولی متأسفانه باید اذعان کرد که این لایحه بهیچوجه موضوع مرتب شدن عبور و مرور را تأمین نمیکند سه سال قبل همین آقایان تصویب فرمودند که دولت مکلف است در ظرف سه ماه آئین نامه رانندگی را بشکل قانون بمجلس پیشنهاد کند (سفاری - ولی هنوز نیامده است)

بنده بعد از آنکه مدت قانونی آن منقضی شد و لایحه تقدیم مجلس شد دو بار سؤال کردم و علت تأخیر را پرسیدم معلوم شد شهربانی در ظرف همان مدت معین لایحه را تنظیم کرده و به وزارت کشور فرستاده است. وزارت کشور هم لایحه را تصویب کرده و بوزارت دادگستری فرستاده است و در وزارت دادگستری باقی مانده و هنوز هم در وزارت دادگستری معطل است برای اینکه بقسمت جزائیش رسیدگی شود در صورتیکه جناب آقای وزیر دادگستری گاهی از مجلس کله میکند که لوایح در مجلس میماند. بعقیده بنده عدم نظم راهنمائی و رانندگی ناشی از عدم اطلاع رانندگان است و ۹۹ درصد از رانندگان ما هنوز مقررات رانندگی را نمیدانند (صحیح است) (سفاری - سواد ندارند) و طرز آزمایش و طرز دادن تصدیق هم متأسفانه منحصر باین شده که در یک کوچه تنگ جلو برود و عقب بزند و دنده را عوض کند، در صورتیکه در تمام دنیا باین قسمت بهیچوجه اهمیت نمیدهند چیزی که مهم است شناختن علائم و طرز دست نشان دادن و طرز سبقت گرفتن است. در اینجا در سر چهار راه اتومبیلی که در صف دوم قرار گرفته میخواهد به پیچد می آید جلو شما می پیچد و این را برایش عیب نمیدانیم. متأسفانه باز هم عرض میکنم که الان تخلفات رانندگی باید شامل هر دو طبقه شود یعنی هم راننده و هم پیاده روی که رعایت چراغ قرمز و سبز را نمیکند ولی اکنون جرائم منحصر شده است بسه نوع سرعت سیر و سبقت گرفتن و دو صف ایستادن، چهارمیش را بنده سراغ ندارم در صورتیکه بعقیده بنده اینها در درجه سوم و چهارم واقع میشود آقایانیکه در فرانسه تشریف داشتند ملاحظه فرموده اند که در فرانسه سرعت سیر اتومبیل آزاد است یعنی اگر شما حتی در رانندگیتان قدری ملاحظه بکنید و بواشتر بروید مورد تعرض پاسبان واقع میشوید و بشما ایراد خواهد گرفت بنده منظورم از این مثل این نیست که ما از آن ها تقلید بکنیم. آقا اتومبیل برای سرعت سیر ساخته شده است. این قانون گذشت و پشت سرش آئیننامه ای تنظیم خواهد شد که ما از آن بی اطلاعیم ولی من یقین دارم که بسیار آئیننامه خوبی خواهد بود کما اینکه در آئیننامه قدیم هم تمام این نکاتی که بنده عرض میکنم هست اما تا زمانی که پیاده رو آزاد است که از هر طرف خیابان و گاهی بطول خیابان هم عبور بکنند شما چه توقعی دارید از اینکه راننده مسئولیت قبول بکنند که جان این پیاده رو حفظ

بشود. بنابر این باید این جرائم شامل اشخاص پیاده رو هم بشود. نکته دیگری که حالا خوشبختانه خواندم که تنظیم اتوبوسرانی هم بعهدۀ ریاست شهربانی واقع شده است امیدوارم که اتوبوسهای شهری بیشتر از همه رعایت مقررات را بکنند چون الآن هیچکدامشان از کنار خیابان عبور نمیکند و تمام از وسط میروند و اتومبیلشان را بد جور نگه میدارند و از همه مهمتر اینست که برای قسمت تاکسی رانی مکرر قرار شد که تاکسیها بی جهت در حرکت نباشند و یکجائی برایشان باشد. در تمام کشورهای راقیه مراکز تلفن هست که شما از منزلتان تلفن میکنید بآن مرکز و برایتان تاکسی میفرستند در اینجا هم باید عین این رفتار بشود. یکی هم موضوع تاکسیمتر است که شهربانی تصویب کرد. وزارت کشور تصویب کرد و هیأت دولت هم تصویب کرد ولی بنده امیدانم چرا تاکسیمتر نمیگذارند که خیال همه راحت شود و آنها هم می شکایت نکنند و تاکسی را بصورت اتوبوس در بیاورند.

رئیس - پیشنهاد کفایت مذاکرات رسیده است قرائت میشود (بشرح زیر خوانده شد)

اینجناب پیشنهاد کفایت مذاکرات در ماده اول را دارد سعید مهدوی

رئیس - آقای مهدوی.

مهدوی - بنده تصور میکنم که در لوایح دو شوری بحث مفصل در شور اول شده و به مذاکرات آقایان هم در کمیسیون توجه پیدا کرده ایم اصلاحات خیلی خوبی هم در کمیسیون در همین لایحه که الآن تقدیم شده است و اگر آقایان باز هم نظری داشته باشند در ماده اول هم می توانند بفرمایند (عمیدی نوری - عوض دو شور سه شور شده) خصوصاً که این لایحه را میفرمایند بجای دو شور سه شور شده است. این بود که خواستم استدعا کنم آقایان بکفایت مذاکرات رأی بدهند که در متن وارد شویم. رئیس - مخالفی نیست؟ (اظهاری نشد) رأی میگیریم به پیشنهاد کفایت مذاکرات آقایانی که موافقت فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. رأی گرفته میشود بماده اول مهندس فروهر - بنده پیشنهادی داشتم که در شور اول در تبصره ۳ ماده اول داده بودم.

رئیس - این پیشنهاد را قبلاً داده بودید و در کمیسیون هم برای توضیح آن حاضر شده اید؟ مهندس فروهر - پیشنهاد را بنده در شور اول داده بودم

یک جمله زائندی این جا بود که مجال شد در بین شورین مطرح بشود حالاً بنده خدمت آقایان عرض میکنم هر طور که امر میفرمائید.

رئیس - بگذارید پیشنهاد را بخوانند ببینند چیست؟ مهندس فروهر - پیشنهاد بنده اینست که... رئیس - خودتان خیر، بدهید منشی بخواند (پیشنهاد آقای مهندس فروهر بشرح زیر قرائت شد) تبصره ۳ - رانندگانی که ظرف یکسال سه دفعه با اتهام جرائم خلافی مربوط با امور رانندگی در دادگاه محکوم شده باشند و جرائم مزبور مطابق آئین نامه امور خلافی رانندگان در گواهی نامه رانندگی آنها ثبت شده باشد مدت شش ماه از حق رانندگی محروم خواهند بود و در صورتیکه تخلف راننده سه بار دیگر بشرح فوق در یکسال تکرار شود متخلف مدت یک سال از حق رانندگی محروم خواهد شد چنانچه پس از صدور حکم محرومیت از رانندگی مبادرت برانندگی نمایند در حکم اشخاصی خواهند بود که بدون پروانه رانندگی نموده اند.

مهندس فروهر - این پیشنهاد همان پیشنهاد شور اول است.

رئیس - اگر میخواستید این حذف بشود باید پیشنهاد حذف میدادید.

مهندس فروهر - در شور اول بصورت حذف پیشنهاد کردم.

رئیس - باید حلاله بصورت حذف پیشنهاد میکردید بفرمائید توضیح بدهید.

مهندس فروهر - اینجا یک جمله زائندی است که مربوط بکسانی است که نوشته است در حکم نداشتن گواهی نامه رانندگی تلقی میشوند. اگر آقایان محترم در نظر داشته باشند ملاحظه میفرمایند که اگر این جمله حذف شود آنگاه اینطور خواهد شد و چنانچه رانندگانی و پس از حذف می آید: پس از صدور حکم محرومیت از رانندگی رانندگی نمایند در حکم اشخاصی خواهند بود که بدون گواهی نامه رانندگی کنند در کمیسیون بحث شد که ممکن است مواردی پیش بیاید که گواهی نامه اخذ شود و اشخاصی بلا تکلیف بمانند در نتیجه تبصره ۴ اضافه شد که تکلیف این قبیل اشخاص را معین کرد که پنجروز آن رسیدن مربوط بتصدیق حکم گواهی نامه را خواهد داشت پس بنا بر این برای اشخاص پنجروز مجال هست که بروند و بکارشان رسیدگی بشود اگر این اشخاص از طرف دادگاه محکوم شدند که

گواهینامه شان ضبط شود اگر در مدت مجرمیت باز هم رانندگی کردند که ماده پیش بینی کرده و در حکم نداشتن گواهینامه است و اگر هم گواهینامه با آنها مسترد شد یعنی جزو محکومین به نداشتن گواهینامه شدند که تکلیف آنها معلوم است.

رئیس - شما میفرمائید که این قسمت بصورت حذف رأی گرفته شود. پیشنهاد حذف هر کس بدهد قرائت میشود و رأی گرفته میشود توضیح هم ندارد. (شرح زیر خوانده شد)

پیشنهاد میکنم تبصره ۳ ماده ۱ بشرح ذیل اصلاح شود: در سطر ۶ پس از کلمه رانندگانی که جمله «گواهی نامه آنها از طرف افسران شهر بانی بعلمت سرعت و با سبقت غیر مجاز و یا متجاوز به چپ ضبط شده و یا» حذف شود. مهندس فروهر رئیس - پس باین تبصره ۳ رأی میگیریم بدون این جمله. رأی میگیریم به تبصره ۳ با حذف این جمله آقایانیکه موافق با حذف باشند رأی میدهند و این ماده در تبصره ۳ حذف میشود آقایانیکه با تبصره ۳ با حذف این جمله موافقتند قیام فرمایند (عده کمتری برخاستند) تصویب شد پس باید بماده با تبصره های خودش رأی گرفت آقایانیکه موافقتند قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۲ قرائت میشود:

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۲ - آئین نامه اجرای این قانون را وزارت دادگستری و کشور تهیه و پس از تصویب هیئت وزیران قابل اجرا خواهد بود.

رئیس - آقای رامبد

رامبد - بنده امیدوارم که اجرای این قانون به بهبود وضع عبور و مرور در شهر کمک بکند ولی معتقد هستم خیلی چیز هائی برای بهبود کامل کم داریم، و چون در این ماده اشاره ای بآئین نامه شده بنده این تذکر را فقط از این جهت میدهم که انتظار و تقاضا دارم لااقل در آئین نامه سعی بشود آن چیزی که لازم است و میشود در آئین نامه مربوطه کنجانند گنجاییده شود تا اینکه از اوقاص مربوطه کم بشود از جمله اشاره مختصری عرض میکنم: تا موقعی که امکان امتیازاتی بین رانندگان باشد اجرای کامل این قانون با اشکالاتی مواجه خواهد شد تا موقعی که رانندگان دولتی خود را مستثنی از اجرای این قانون میدانند تقویت این فکر

مثل اینکه عبور و مرور آنجا متعلق بکشور خارجی است و در این کشور نیستند چرا؟ برای اینکه شوفرها دارای یک تربیت قدیمی هستند که اگر شرکت سابق نفت از بابت نفت کلاه سر ما گذاشت ولی در قسمت رانندگی یک یادگار خوبی باقی گذاشت عرض سومم راجع باین تبصره ای بود که الان گذشت و مدت پنج روز را برای پرداخت جریمه تعیین کردند چون همیشه پیشنهادی داد بنده عرضی نکردم ولی چون در اینجا آئین نامه هست خواستم استدعا کنم که در هیچ شهری در دنیا مدت را پنج روز تعیین نکرده اند و در تمام نقاط دنیا برای پرداخت جریمه لامحاله دو هفته وقت هست باین جهت در آئین نامه ای که منظور میکنند ۵ روز را در واقع حداقل قرار بدهند و این مدتش را طولانی تر نکنند محل پرداخت را هم شعبات بانک ها یا پست خانه قرار بدهند که انسان حتماً نرود آنجا چون برای پرداختن جریمه در تهران مخصوصاً در راهنمایی و رانندگی یک جریمه دیگری باید بدهد میگویند انومبیل تان را آنجا گذاشتید و یک جریمه دوم بشما تعلق میگیرد که رفته اید جریمه تان را بدهید بنده تمنا میکنم که اینصورت جلسه برای شهر بانی فرستاده شود که این نکات را در نظر بگیرند و در قسمت طرز آزمایش و امتحان از شوفرها هم در آئینه بیشتر دقت بکنند و جرایم را هم همانطوریکه عرض کردم در وهله اول منحصر نباشد بآن سه تخلف یعنی پیاده روها را بیشتر آشنا بکنند و شوفرها را هم بوظیفه دیگرشان آشنا بکنند وظیفه ای که مهتر از سرعت و سبقت است و در پایان هم استدعا میکنم از جناب آقای فرهودی که برخلاف جلسات قبل که زودتر جواب نمایندگان را میدادند نسبت بموضوع تا کسی متر به بنده جواب بدهند

رئیس - آقای ابتهاج

ابتهاج - بنده میخواستم سؤال بکنم و به بینم که بعد از گذشتن ماده ۲ که آئین نامه را بعهده دولت واگذار کرده تکلیف قانون قبلی چه خواهد شد قانون قبلی این رامو کول به تصویب مجلس شورای ملی کرده بود الان باید در اینجا ذکر بشود که آن قانون لغو است و آن آئین نامه ای که میبایستی به مجلس بیاید بوسیله هیئت وزیران تصویب خواهد شد اما در جواب جناب آقای رامبد دوست عزیزم میخواستم عرض کنم که تیمسار سپهبد علوی در کمیسیون راجع به پلاکهای مختلف فرمودند که ۵۰ پلاک را تقلیل دادند و به ۹۰ پلاک رساندند (احسن است) الان از این پلاک ها بعضی هایش ضرورت دارد که حقیقه باید بماند بنده یگانه ایرادی که دارم به این پلاکی است که در روی بعضی از انومبیل ها هست که خاشیهایش زرد است و گویا منتسب است به مسمیون نظامی امریکا و آن دارای ۶ هفت نمره است تمام هم ریز است که بهیچ وجه مقدور نیست خوانده بشود و از ایشان استدعا کردم که کاری بکنند که این نمره ها درشت تر بشود و هم مختصر تر بشود که انسان بتواند بخواند و به حافظه اش بسپارد در ضمن خواستم استفاده بکنم و عرض بکنم که وضع عبور و مرور امروز بنده هیچ میل ندارم در ایران چیزی را مقایسه بکنم با کشورهای دیگر دنیا گرچه مسئله رانندگی یک موضوعی است که ما نباید ابتکار در آن به خرج بدهیم و باید ما مقلد باشیم (صحیح است) برای اینکه آنها سالها از ما جلو ترند و تمام تجربیات روی این کار شده و میدانند راهش چیست راه دوری نمیرویم ولی عرض میکنم ایران را مقایسه کنید با آبادان، آبادان هم ایران است رئیس شهر بانی هم ایرانی است وزیر نظر ما اداره میشود وقتی که شما وارد محیط آبادان میشوید باصلا

رئیس - آقای فرهودی

معاون وزارت کشور (فرهودی) - عرض کنم ایشان یک اشکالی راجع بماده تصویب شده داشتند و آن این بود که در ظرف ۵ روز جریمه را بدهند و پنج روز کم است بعد هم فرمودند که خود رفتن برای پرداخت جریمه ممکن است ایجاد جریمه بکنند بهمین جهت در لایحه نوشته شده است که جریمه را ارسال و رسید دریافت دارد یعنی شما میتوانید بایست ارسال بکنید میتوانید با چک ارسال بکنید میتوانید به کس دیگر بدهید که میبرد و تسلیم می دارد بنابراین این کلمه ارسال رفع این اشکالات عظمی را که فرمودید میبکنید اما راجع به آئین نامه فرمودید که آن

آئین نامه ای که قرار است به مجلس بیاید در موقع اجرای این قانون چه میشود ناقص آن نباشد آن آئین نامه ای که به مجلس میاید آئین نامه راهنمایی و رانندگی است که بطور کلی معلوم میکنند جرائم رانندگی چیست مجازاتهایش چیست این آئین نامه ای که در این ماده نوشته آئین نامه اجرای این قانون است بنابراین این ماده و آن آئین نامه سر جای خودش محفوظ است و این آئین نامه مربوط است به اجرای این قانون که البته بایستی دو وزارتخانه آن را تنظیم بکنند راجع به تا کس میترسم که سؤال فرمودند البته رسم این است که سؤال را بایک تشریفاتی میکنند هر وقت سؤالش شد آنوقت جواب عرض میکنم.

رئیس - رأی گرفته میشود بماده ۲ آقایان موافقتن قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۳ قرائت میشود (شرح زیر خوانده شد)

ماده ۳ - این قانون در هر شهر ده روز بعد از نشر آگهی مذکور در قسمت اول ماده ۱ در یک روزنامه کثیرالانتشار بموقع اجرا گذاشته خواهد شد.

رئیس - مخالفی نیست؟ آقایانیکه با ماده سوم موافقتند قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده چهارم قرائت (شرح زیر خوانده شد)

ماده ۴ - عواید حاصله از جرائم مربوط به تخلفات امور راهنمایی و رانندگی و همچنین عواید حاصله از جرائمی که افسران پلیس طبق این قانون وصول مینمایند بحساب مخصوصی در وزارت دارائی تمرکز داده میشود و در اختیار شهر بانی هر محل خواهد بود که وجوه وصولی مزبور طبق مقررات مالی بمصرف امور فنی و راهنمایی مربوط بحسن انتظام امور رانندگی از قبیل نصب چراغهای راهنما و خط کشی خیابانها و همچنین تکمیل کادر استخدامی در حدود قوانین استخدامی در همان محل برسد.

رئیس - آقای عمیدی نوری

عمیدی نوری - بنده معتقد هستم قوانینی که از مجلس شورای ملی میکنند هر قدر جنبه اصولی و روح تساوی و تعمیمی آن بیشتر باشد حسن اثرش در افکار عمومی بیشتر است بنده در همین لایحه ای که فعلاً گذشت و امیدوار هستم که با حسن اجرای آن بهبودی در امر رانندگی و راهنمایی شهر بوجود بیاید یک نکات دیگری هم هست که اگر توجه بشود اثرش بنظر بنده در تأمین راهنمایی و رانندگی بیشتر است و البته در نتیجه تماسی که با مردم گرفته شود این

مطلب بیشتر حل میشود چندروز پیش بنده در يك تاكسی سوار شدم منزل من چون شمیران است گفتم برو شمیران موقعی که سوار شدم يك بعد از ظهر بود دیدم راننده اظهار کسرتگی اعصاب کرد که نمیتوانم بروم گفتم راه شمیران شاید هوایش برای رفع خستگی شما بهتر باشد قبول کرد راه افتادیم در بین راه درد دل میکرد و صحبت میکرد گفتم چرا اعصاب گرفته است الان که یکساعت از ظهر بیشتر نمیرود گفت من تا ۴ بعد از ظهر روی این اتومبیل سواری باید کار بکنم و بعد تحویل بدهم به ارباب و او يك راننده دیگری میگذازد تا ساعت ۱۲ شب کار بکنند من باید هشتاد تومان پول بدهم و آن دیگری که از ساعت چهار بعد از ظهر تحویل میگردد تا ساعت ۱۲ باید هفتاد تومان هم او بدهد این میشود ۱۵۰ تومان گفتم خوب این هشتاد تومان چگونه است گفت خرج را باید خودم بردارم و خرج بنزین را هم خودم باید بدهم هشتاد تومان را خالص و نقد بایستی به صاحب ماشین بدهم گفتم این چه اتومبیلی است اینطور است گفت این بنز است گفتم این چه تناسبی دارد گفت ما کوفته این کار هستیم من برای اینکه این ۸۰ تومان را بدست بیاورم ناچارم تند بروم و اعصابم را فشار بیاورم تا این هشتاد تومان را تهیه بکنم و شکایات زیادی ما کردیم که این اتومبیل های بنز چه اختصاصی نسبت بسایر اتومبیل های سواری دارد که باید يك اتومبیل بنز در يك روز دو سرویس و ۱۵۰ تومان گرفته شود و بشکایات ما هم کسی توجه نمیکند و گوش نمیدهد و معلوم نیست تکلیفمان چیست از او پرسیدم که صاحب آن چه سرمایه ای برای اینکار گذاشته است گفت بیست هزار تومان وجه نقد داده و باقی آن هم در حدود ۱۵ هزار تومان در ۱۵ قسط داده میشود من پهلوی خودم حساب کردم بیست هزار تومان وجه نقد نزول صدی ۱۲ استهلاکش را هم اگر حساب کنیم با آن ۱۵ هزار تومان در ظرف چهار پنجسال هیچوقت خیال نمیکردم با روزی ۱۵۰ تومان و ماهی ۴۵۰۰ تومان يك چنین منفعتی بدست صاحبش بدهد (بوربور - تأخیرش و استهلاکش را هم حساب بفرمائید) جناب آقای بوربور در بازار بهره بیش از تومانی حداکثر در برانهائی که امضاهايش هم معتبر نیست میگویند صدی بیست این چه حسابی است که يك سرمایه بیست هزار تومانی میخواهد بکار بیفتد و روزی ۱۵۰ تومان وصول کنند این حقیقتی است که وجود دارد این حقیقت را

آقایان نباید منکر بشوند این حقیقت هست جالا باصاحب بنز زور دارد ۱۵۰ تومان میتواند از راننده بگیرد یا غیر بنز بقول آقای پرفسور اعلم چهل پنجاه ریاضت تومان بهر حال این تا کسی رانی در این تهران ایجاد بزرگترین مشکلی را از نظر راهنمایی و رانندگی کرده اگر خاطر آقایان باشد يك مدتی يك چند روزی يك آزمایشی هم شد در تهران که این امر بمناسبت يك اعتصابی که پیش آمد از طرف تا کسی رانان دو سه روز متوقف شد در آن دو سه روز امر راهنمایی و رانندگی شهر بقدری منظم بود که هیچ تصادفی پیش نیامد پس مسلم است اشکالی که در شهر تهران پیش میآید بیشتر روی تا کسی راهها است و امر تا کسی را اساساً باید حل کرد شما بدانید هیچ راننده ای میل ندارد اعصابش گرفته شود و از بین رفته باشد و دلش نمیخواهد تند برود مگر اینکه الزام داشته باشد الزام پرداخت روزی ۱۵۰ تومان برای يك سرمایه بیست هزار تومانی غیر از این نخواهد بود (فضائلی - الزام چرا؟) الزام برای این است که آن راننده نان میخواهد بخورد (مهدوی - اتومبیل های دیگر را اجاره کند) اتومبیل دیگری هم همینطور است تقریباً (مهندس اردبیلی - این اتومبیل گازوئیلی است) و این اتومبیل بقول ایشان خرجش کمتر است از نظر سوخت گازوئیل و چون خرجش کمتر است بآن بهتر راغب هستند اما در این مملکت اداره راهنمایی و رانندگی هیچ باین مطلب توجه کرده که يك اتومبیلی که بیست هزار تومان پیش قسطش است و از پول خودش آن ده پانزده هزار تومان باقی داده میشود ۵ سال و شش سال هم ممکن است دوام بیاورد این چقدر برای صاحبش لازم است نفع بکنند این مطلب را توجه بفرمائید يك اساسی است که تکلیف اشخاصی که دارند گان این قبیل اتومبیل ها نسبت به رانندگان تا کسی میکنند روشن میکنند این تعدی و تجاوز باید جلوش گرفته شود تا آنها هم اعصابشان گرفته نشود و تحت فشار پرداخت روزی ۱۰۰ تومان و ۱۵۰ تومان نباشند آقایان مسائل جزائی در دنیای امروز حل شده میروند پی اساس کار علت را باید از بین برد نه اینکه بگذاریم جرم واقع بشود و آنگاه مجرم را مجازات بکنیم تا کسی ران بیچاره يك جا باید جریمه بدهد يك جا هم بهار بایش روزی ۱۵۰ تومان باید بدهد بعد هم ناراحت و عصبانی و ناراضی باشد و ما هم که طبیب اجتماع هستیم یعنی مقننی هستیم و قانون وضع میکنیم و بایستی علت را کشف بکنیم نمیرویم دنبال کشف علت میگردانیم به معلول

و تشدید مجازات و تسریع وصول جرائم این عرض کلی بنده از این جهت بود و عرض اختصاصی در این ماده ۴ راجع به غیر اصولی بودن این ماده ۴ است بنده اعتقاد این است که تمام تشکیلات مملکتی بایستی خرجشان از خزانه گرفته شود دخلشان هم بخزانه داده شود اصلاً من این را اعتقاد ندارم و به این سیستم ملوک الطوائفی حسابداری معتقد نیستم در که میسیون مشترك داد گستری يك لایحه ای را آورده بودند آنجا هم مخالف بودم اینجاست مخالف هستم البته اکثریت رأی دادند دلیل بنده اینست که گفتم موضوعی که در آنجا مطرح بود این بود که اگر يك محاکمه ای را طرف عقب بیندازد و طول بدهد محاکمه را این جریمه ای را که از محکوم علییه میگیرند بدهند به روزات داد گستری گفتم چرا؟ اگر جریمه ای حاصل شد در تأخیر رسیدگی بدعا این مال مدعی است او صاحب حق است چرا این را میگیرند و بداد گستری میدهند آنوقت شائبه این میروند که داد گستری در این موضوع اگر يك فشاری بمدعی علیه میآورد برای این است که بودجه اش بیشتر بشود و این اصل صحیح نیست البته من اعتقاد دارم که دستگاه شهر بانی بسیار خوب کار میکند خودم از نزدیک بعضی از جنبه های اصلاحی شهر بانی را دیدم مخصوصاً موضوع انگشت نگاری موضوع استخبارات و موضوع اکتشافات و طرز برخورد افسران و رویه شان بطور کلی يك پیشرفت محسوس را در امر شهر بانی می بینیم و در این ماده هم دقت شده است که رعایت این مطلب شده باشد طبق مقررات مالی این مخارجی که از این محل هست در راه توسعه امر رانندگی و کادر استخدامی مصرف بشود ولی این مواد و عبارات از نظر يك بیننده و خواننده دقیقی این تسکین را بوجود میآورد اما از نظر کلی کار که مردم بدانند جریمه میشود و این پول جریمه بمصرف رانندگی میرسد این حقیقت در خارج منعکس میشود و این انعکاس خوب نیست چرا؟ خواهند گفت بر اینکه قاضی که خودش رأی میدهد یعنی افسر راهنمایی و رانندگی و خودش اجرا میکند آن وجه حاصله هم بمصرف کار خودش میرسد نتیجه چیست؟ نتیجه این است که بآن قضاوتی که افسر برای محکوم کننده متخلف بکار میبرد آن احترامی که ما انتظار داریم از اجرای حکم و قضاوت باشد آن احترام باقی نمیماند و اصل در قضاوت آن احترامی است که محکوم علیه بقاضی و برای قاضی باید بگذارد باینجهت بود که من هم در کمپسون داد گستری هم در کمپسون دارائی عقابدم را

در این موضوع حتی در حضور تیمسار رئیس شهر بانی که کمال ارادت را بایشان دارم عرض کردم و ایشان البته من را مطمئن کردند که با قید این کلمات که طبق مقررات مالی این مخارج مصرف خواهد شد این نظر تأمین است و من هم از این نظر تصدیق میکنم ولی قوانین جنبه های مختلف دارند آثار مختلف دارند اثر روحی دارند اثر اجرایی دارند و اثر مالی دارند و بیش از هر چیز در اجرای قانون جنبه معرفت الروحی و اجتماعی قانون را باید در نظر گرفت و من اعتقاد است که اگر کار باین صورت باشد که این عواید حاصله برود به بودجه عمومی و هر قدر هم مخارج اداره رانندگی و کادر شهر بانی باشد آنگاه داده بشود باید هم داده بشود این را مربوط بهم نمیکنند که این انعکاس روحی را نمی بخشید بهتر بود، علاوه بر این يك عقیده دیگر هم دارم آمدید این ماده را باین شکل تصویب کردید آنچه مسلم است يك مخارج محدودی وجود دارد چون خرج محدود است از نظر این مخارجی که در این تصریح شده گفته است بمصرف چه برسد بمصرف امور فنی و راهنمایی مربوط به حسن انتظام امور رانندگی از قبیل نصب چراغهای راهنما و خط - کشی خیابانها و همچنین تکمیل کادر استخدامی پس موارد خرج معین است و محدود اما دخل شما غیر محدود و برای همیشه است یعنی شما این اجازه را میدهند که يك عوایدی که از جرایم رانندگی برای همیشه هر سال هست این عواید برای يك خرج محدود باشد آیا میشود دخل غیر محدود برای خرج محدود آیا مازاد پیدا نمیکند مگر میشود يك قانونی بگذاریم که يك عواید غیر محدود برای همیشه (چون ماقانون را برای همیشه میگذاریم مگر بعد لغو شود) اختصاص داده شود برای يك امر محدود خوب وقتی اختصاص دادید برای يك امر محدود وقتی پول زیادتر داشتید آن امر محدود هم از آن جنبه محدود و ضروری خودش خارج نخواهد شد؟ قطعاً برای اینکه شما تمام این عواید غیر محدود را اختصاص دادید به امر محدود این صحیح نیست آقایان باین جهات بود که من هم از نظر مالی هم از نظر اجتماعی وظیفه ام بود که این نکات را بعرض مجلس شورای ملی برسانم.

رئیس - آقای مشایخی

مشایخی - حکایتی را که جناب آقای عمیدی اوری راجع براننده تا کسی در راه شمیران فرمودند مطلبی است که خواستم بعرضتان برسانم که فعلاً آنچه مجازات متخلفین

رائد گئی مطرح است اکثر شوخی شکایتی دارد از صاحب تا کسی این مربوط برابطه مالک و شوخی است و از باطنی باین قانون ندارد اگر آقایان نظر دارند که رابطه بین شوخی و مالک روشن بشود همانطوریکه در یک قانونی رابطه بین مالک و مستأجر را تعیین و تصویب فرمودید یک طرحی در این موضوع تهیه بشود و این یک مبحثی است که از باطن با این موضوع ندارد اما راجع باین قانون نظر ایشان این بود که جزئیاتی که بموجب این قانون وصول میشود و اختصاص داده شده بامر راهنمایی این جزئیات ممکن است سبب بشود که مردم فکر کنند جزئیات زیاد گرفته خواهند شد چون بظرف رانندگی میزنند و اضافه فرمودند که چون یک درآمدی است برای کشور خوب است به جمع خزانه برود و از خزانه هزینه های این کار گرفته بشود خواستیم برضتان برسانم که اگر بودجه سنوات قبل را ملاحظه بفرمائید خواهید دید که در تمام بودجه های کشور همیشه یک درآمد هائی اختصاصی هست و یک از قام اختصاصی هست مثلاً راه آهن سرتاشی از عوارض قند و شکر ساخته شده است و عوارض کشتی رانی بنادر آنچه که وصول میشود به مصرف بهبود بنادر و فرودگاهها میرسد بنابر این این درآمد ها در بودجه ها عنوان خاصی دارد و مطابق همین ماده هم بخصایب مخصوصی در وزارت دارائی تمرکز داده میشود تا باین راجع به درآمد حاصله از اینکار که فرمودید که خرج محدود است و درآمد غیر محدود اینطور نیست موضوع تأمین و غایب عبور و مرور برای تمام کشور است نه تنها برای شهر تهران و سایر شهرها بلکه برای تمام کشور است اگر فعلاً در تهران و در چند شهرستان خیابان ها خط کشی شده است آقایان میدانند که در اغلب شهرستانها خط کشی نیست در بیابانها هم خط کشی نیست راه دور بعین همین شهری هنوز یک چراغ راهنما نیست و هنوز یک خط کشی وجود ندارد بنابر این دامنه کار و حجم کار بسیار وسیع است و محتاج اعتبارات فوق العاده زیادی است روز بروز وسایط رانندگی و وسائل مربوط بآن از نظر علمی و فنی تکمیل میشود هنوز در تمام چهار راههای تهران چراغ خطر نیست چراغ قرمز نیست و تمام مشکلات و تمام تصادفات و خطرات ناشیه از رانندگی بعلمت نبودن چراغها است بنابر این هزینه خیلی زیاد است و ما اگر چنانچه سالها از اینکار درآمد سرشار داشته باشیم با توجه باینکه در دنیا چقدر باین موضوع اهمیت میدهند و کار راهنمایی و رانندگی را

تحتکیم و تأمین میکنند بنده تصور میکنم که این درآمدها تکفوی اینکار را نخواهد کرد بنابر این بنده میخواستم به جناب آقای عمیدی نوری عرض کنم که هزینه کار زیادتر از درآمد هائی احتمالی است که عاید خواهند شد تا باین فرجه بفرمائید یک روزی یک درآمد و مخارجی داشته باشیم که درآمد زیادتر از مخارج باشد این از قوانین مالی است که درآمد اضافی همیشه در بودجه های سال بعد تکلیفش را معلوم میکنند اگر فرض کنیم بعد از ده سال دیگر در خزانه داری یک چون در این لایحه گفته شده است و چوهی که وصول میشود به خزانه داری بیکل داده میشود و خزانه داری کل پس از پرداخت مخارج طبق اصول مالی اگر یک ذخیره ای در خزانه داری کل باقی بماند آنوقت دولت یک لایحه ای میآورد میگوید از این پول یک میلیون یا ده میلیون و یا فلانقدر در خزانه داری بیکل موجود است تکلیفش را تعیین بکنید علیهذا به نحوی که این لایحه تهیه شده نظر آقایان نمایندگان را بیشتر تأمین خواهد کرد و نظر مردم کشور را از نظر بهبود وضع رانندگی مملکت بهتر تأمین خواهد کرد و من تقاضای تصویب این را دارم و عین این مطالب را هم جناب آقای عمیدی نوری در کمیسیون بیان فرمودند و آقای رئیس شهر بانی و رئیس اداره راهنمایی و رانندگی توضیحات جامعی دادند که مورد توجه شان واقع شد باین جهت کمیسیون لایحه را باین ترتیب تصویب کرد و بنده استدعا میکنم آقایان موافقت بفرمایند که لایحه بهمین شکل که تنظیم شده است تصویب شود.

رئیس - آقای حجازی

سراج حجازی - بنده عرضی ندارم

رئیس - رأی گرفته میشود بماده ۴ آقایان موافقین قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده پنجم قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۵ - وزارتخانه های کشور و دادگستری و دارائی مأمور اجرای این قانون میباشد.

رئیس - رأی گرفته میشود بماده ۵ آقایان باینکه توافقند قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد کلیات آخر مطرح است. آقای سلطانی

رئیس - عرض کنم حضور محترم آقایان تمام فرمایشاتی که اینجا شد راجع به توافقی امور راهنمایی و رانندگی شهر و تمام مملکت مورد تأیید بنده و تمام مردم

است متأسفانه نقصان خیلی زیاد است اما بیک مطلبی باید عنوان بشود و آن این است که در ظرف این سه چهار سال اخیر تغییرات عده در وضع اداره راهنمایی و رانندگی داده شده و انصاف نباید گذشت که اداره راهنمایی و رانندگی یکی از فعالترین ادارات شهریانی کل کشور است یک آمار برای بنده فرستاده شده در کمیسیون که بودم سؤال کردم این آمار را برای بنده فرستادند که قابل توجه است و این میخوانم که این را در مجلس محترم شورای ملی بعرض نمایندگان محترم برسانم که همکاران محترم بدانند که انصافاً در اداره راهنمایی و رانندگی کار شده و زیاد هم کار شده منتهی هنوز محل هست که کار بیشتر بشود در ظرف این مدت سه سال در زمان رئیس فعلی راهنمایی و رانندگی و رئیس شهر بانی کلاسهای متعددی برای تعلیم و تربیت رانندگان ارتش و ادارات دولتی و کلاسهای برای تعلیم و تربیت محصلین مدارس که روزی چند بار باید از این خیابانها عبور کنند تربیت داده شده و خوشبختانه آمار نشان میدهد که در سه سال اخیر یک تصادف برای محصلین مدارس در موقع عبور و مرور وجود نداشته است و راجع به چراغ راهنمایی و مطالبی که عنوان شد در ظرف سه سال اخیر متجاوز از شصت دستگاه چراغ نصب شده که در سه سال قبل در شهر تهران نبود ده دوازده تا بیشتر بود در شهری که تا سه سال قبل قریب ۵۲ هزار اتومبیل داشت الان قریب صد هزار اتومبیل دارد و حالا روزانه بیش از دویست تا سیصد اتومبیل شماره گذاری میشود و از انصاف نباید گذشت که نهایت سعی و اهتمام در بهبود وضع رانندگی توسط افسران جوان اداره راهنمایی و رانندگی بعمل آمده است (صحیح است)

رئیس - آقای سلطانی شما بنام موافق دارید صحبت میکنید چون در کلیات باید اول مخالف بعد موافق صحبت بکنند.

سلطانی - بنده دو دقیقه بیشتر عرضی ندارم.

رئیس - بفرمائید. سلطانی - عرض کنم وسائلی که در ظرف این مدت بکار برده شد تأسیس پلیس راه است که از نظر مسافر در خارج از شهر بسیار اهمیت دارد بکار انداختن دستگاههای توزین کامیونها که متأسفانه سنگینی خارج از میزان مقرر وضع جاده های مملکتی را خراب کرده و بسا بکار بردن این دستگاهها وضع جاده ها به نسبت قابل توجهی بهتر خواهد

شد و دیگر از اغمالی که شده بهبود وضع راهنمایی و رانندگی است که خواستیم در مجلس شورای ملی تشکر کنیم از افسران جوان راهنمایی و رانندگی کرده باشیم هر چند دو سه هفته قبل آقایان اطلاع داریند که بنده در آن تصادف اتومبیل نزدیک بود از بین بروم ولی خوب این آقایان افسران جوان سعی خودشان را میکنند و بجا است که از سعی و جدیتی که در بهبود امور راهنمایی و رانندگی میکنند این تشکر بشود.

رئیس - آقای ابتهاج

ابتهاج - بنده متأسفم که برای باز سوم منقطع میشوم علت این است که نمیدانستم این موضوع امروز مطرح میشود و الا یادداشت هایم را میآوردم چیزی که به عقیده بنده در شهر بانی باید رعایت بکنند ساعت کار تا کسی راننده است و علت اینکه عصبانی میشود که آقای عمیدی نوری اشاره فرمودند فقط روی خستگی است در هیچ جای دنیا بیش از هشت ساعت اجازه کار کردن بیک شوخی و راننده نمیدهند مطلب دوم که آقای سلطانی هم فرمودند و کار را بنده بگویم شنیده ام که عده زیادی از زیادی وسایط نقلیه تهران شکایت دارند آقایان شهر تهران حد اکثر ۹۰ هزار اتومبیل دارد شهر پاریس چهار برابر شهر تهران است و یک میلیون و چهار هزار اتومبیل دارد ماهنوز برای اتومبیل جا داریم عرض کردم وضع اگر مرتب بشود تمام اشکالات رفع میشود زیادی تعداد اتومبیلها مانع نیست رئیس - رأی میگیریم به مجموع مواد این لایحه آقایان موافقین قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد بمجلس سنا فرستاده میشود.

۶ - طرح گزارش کمیسیون امور خارجه راجع به اجازه استخادم صد نفر کارمند جهت وزارت امور خارجه رئیس - لایحه اجازه استخدام برای وزارت امور خارجه مطرح است گزارش کمیسیون قرائت میشود.

(بشرح ذیل خوانده شد)

گزارش از کمیسیون امور خارجه بمجلس شورای ملی کمیسیون امور خارجه بسا حضور معاون وزارت امور خارجه لایحه شماره ۹۹۴۰ دولت راجع با استخدام ۱۰۰ نفر کارمند جهت وزارت امور خارجه را مورد رسیدگی قرار داده و با اصلاحاتی تصویب نمود اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد:

ماده واحده - بوزارت امور خارجه اجازه داده میشود

در مدت سه سال صد نفر لیسانسیه (علوم سیاسی-اقتصادی - قضائی - تاریخ و جغرافی) که واجد شرایط مندرج در اساسنامه وزارت امور خارجه باشند از طریق مسابقه برای خدمت سیاسی استخدام نماید.

تبصره ۱ - در این مدت وزارت امور خارجه مجاز است برای رفع نیازمندیهای خود حداکثر ده نفر ماشین نویس و ده نفر بایگان و پنج نفر مترجم درجه اول طبق شرایطی که بتصویب دولت خواهد رسید با حقوقی که میزان آن بتصویب کمیسیون بودجه مجلس شورای ملی میرسد بطور پیمانی استخدام نماید.

تبصره ۲ - وزارت امور خارجه مجاز است کارمندان ایرانی محلی نمایندگان گیهای شاهنشاهی در خارجه و همچنین کارمندان ایرانی که در سازمانهای بین المللی خدمت مینمایند منتهی تا سه ماه از تاریخ تصویب این قانون به خدمت رسمی دعوت نماید مشروط بر آنکه سن آنها از ۳۵ سال تجاوز ننماید و دارای دیپلم کامل متوسطه و یا درجه لیسانس در علوم سیاسی - اقتصادی - قضائی - تاریخ و جغرافی بوده و واجد شرایط مقرر در اساسنامه وزارت امور خارجه باشند و از عهده امتحانات ورودی بر آیند. پایه خدمت این قبیل کارمندان چنانچه لیسانس باشند از تاریخ اخذ لیسانس و برای کسانی که دیپلم کامل متوسطه باشند از پایه یک اداری شروع خواهد شد و برای تعیین پایه مدت خدمت آنها در نمایندگیها یا سازمانهای بین المللی طبق قانون استخدام کشوری احتساب خواهد شد و برای تعیین مقام سیاسی کارمندان لیسانسیه نصف مدت خدمت آنها در نمایندگیهای شاهنشاهی در خارجه و یا سازمانهای بین المللی احتساب و مقام سیاسی آنها اعطاء میگردد.

تبصره ۳ - وزارت امور خارجه مجاز است کارمندان فعلی پیمانی خود را که دارای درجه لیسانس در علوم سیاسی - قضائی - اقتصاد یا تاریخ و جغرافی میباشند بخدمت رسمی

پذیرفته و پایه آنها طبق قانون استخدام کشوری اعطاء میشود و پس از موفقیت در امتحانات ورودی با احتساب نصف مدت خدمت این کارمندان در وزارت امور خارجه مقام سیاسی آنها تعیین میگردد.

تبصره ۴ - از تاریخ تصویب این قانون وزارت امور خارجه مکلف است ظرف دو ماه اساسنامه سازمانی خود را بکمیسیون های خارجه و استخدام مجلسین تقدیم دارد و در هر يك از مجلسین کمیسیونها مشترکاً رسیدگی و پس از تصویب بموقع اجرا بگذارد.

از طرف مخبر کمیسیون امور خارجه - دکتر امیر حکمت گزارش از کمیسیون امور استخدام بمجلس شورای ملی کمیسیون امور استخدام با حضور آقای معاون وزارت امور خارجه لایحه دولت راجع با استخدام ۱۰۰ نفر کارمند جهت وزارت امور خارجه را مورد رسیدگی قرار داده و پس از مذاکرات لازم خبر کمیسیون امور خارجه را تأیید و تصویب نمود اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد. از طرف مخبر کمیسیون امور استخدام - دهییم گزارش از کمیسیون بودجه بمجلس شورای ملی

کمیسیون بودجه لایحه دولت راجع به استخدام صد نفر کارمند جهت وزارت امور خارجه را با حضور آقای معاون وزارت امور خارجه مطرح و با خبر کمیسیون امور خارجه موافقت نمود اینک گزارش آنرا به مجلس شورای ملی تقدیم میدارد. مخبر کمیسیون بودجه - مشایخی

رئیس - کلیات مطرح است. دو نفر از آقایان اجازه خواسته اند اجازه شان محفوظ است برای جلسه بعد.

۷ - تعیین موقع و دستور جلسه بعد

رئیس - جلسه را ختم میکنیم جلسه آینده روز پنجشنبه خواهد بود و همین لایحه در دستور جلسه آینده است.

(مجلس یکساعت بهمدان ظهر ختم شد)

رئیس مجلس شورای ملی - رضا حکمت